

ONDERZOEK NAAR DE KOSTPRIJS VAN DE MELK EN DE RENTABILITEIT
VAN DE MELKPRODUCTIE VOOR DE PERIODE
NOVEMBER 1953 - NOVEMBER 1954

INHOUD	blz.
I Samenvatting	II
II Methode en basisgegevens	VI
III Gedetailleerde resultaten weidebedrijven Voorrekening 1953/54	VII
Deel I: Overzicht van de bedrijfsresultaten van de onderzochte weidebedrijven over de boekjaren 1952/53, 1951/52, 1950/51, 1949/50 en 1948/49	1
Deel II: Toelichting op de berekening van de kostprijs van melk, welke voor het jaar 1953/54 onder normale productieomstandigheden in de voor- naamste weidegebieden kan worden verwacht.	11

De in dit rapport verzamelde gegevens zijn getoetst aan het oordeel van een commissie van advies. Deze commissie was als volgt samengesteld:

Dr Ir C. Schiere,	(Voorzitter) Directeur van de Kaas-, Boter- en Melkproductiecontrolestations te Utrecht en 's Gravenhage;
Jac. Blom,	Veehouder, St Pancras (N.H.);
J. Bruyne,	Veehouder, Weesperkarspel;
Dr Ir H.J. Frankena,	Inspecteur Weide- en Voederbouw, Wageningen;
J. Lageveen,	Voorzitter Algemene Nederlandse Agrarische Bedrijfsbond, Utrecht;
J. Loonen,	Landbouwer, Venray (L.);
N.J.W. Olieman,	Veehouder, Leidschendam (Z.H.);
Ir Th.C.J.M. Rijssenbeek,	Directeur Afdeling Veeveeltwezen, 's Gravenhage;
W. Tijsma,	Veehouder, Workum (Fr.).

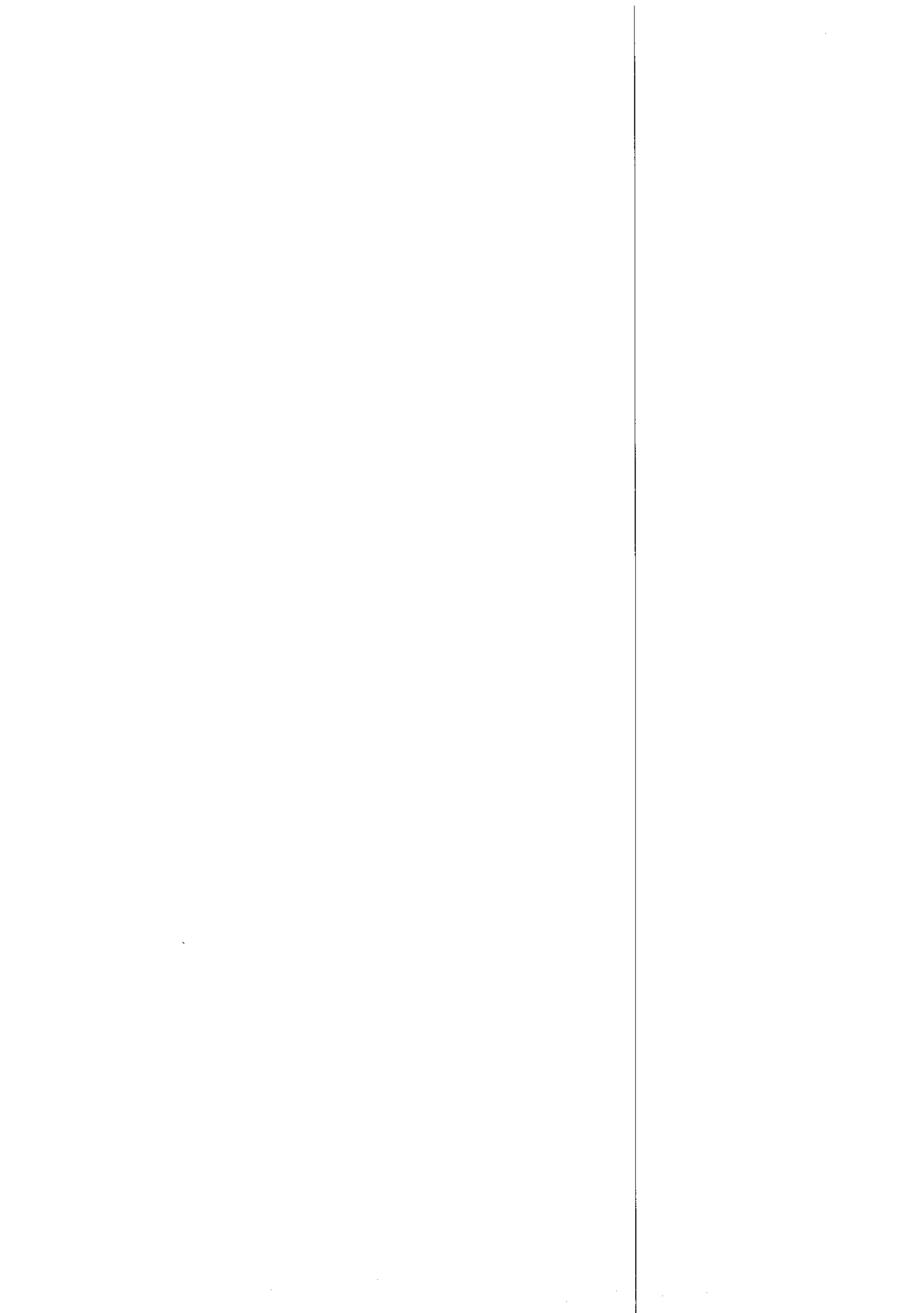
De commissie kon zich in het algemeen verenigen met de inhoud van het rapport. De verantwoordelijkheid hiervoor berust bij het Landbouw-Economisch Instituut.

Samengesteld o.l.v.
Ir H. Dijkstra
Ir J.F. van Riemsdijk

's Gravenhage, 3 October 1953

De Directeur,
J. Horring
(Dr J. Horring)

I. **SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN DE KOSTPRIJSBEREKENING
VAN MELK VOOR WEIDEBEDRIJVEN EN GEMENGDE BEDRIJVEN
(RAPPORTEN 194 EN 195)**

1. Algemeen

Bij beoordeling van de uitkomsten van de kostprijsberekeningen van melk voor het jaar 1953/54 is het van belang dat de waardering van bepaalde kosten en opbrengsten gebaseerd zijn op een voorlopige afspraak tussen vertegenwoordigers van het Ministerie van Landbouw en de Stichting voor de Landbouw. Het betreft hier factoren welke samenhangen met het te voeren landbouwbeleid. De commissies van advies hebben zich er van onthouden over deze punten een oordeel uit te spreken. Bij de toelichting is aangegeven welke berekeningswijze voor ieder van de onderdelen is gevolgd. Een korte samenvatting van de betreffende punten volgt hieronder.

- a. Pacht. In elke voorcalculatie is in rekening gebracht het bedrag dat de desbetreffende bedrijven waarschijnlijk in het komende jaar gemiddeld voor pacht zullen moeten betalen.
- b. Beloning voor bedrijfsleiding. In de kostprijs voor melk is een beloning voor bedrijfsleiding begrepen van f. 20,- per koe en f. 25,- per ha grasland en voedergewassen (+ f. 35,- per 10 schapen op de weidebedrijven).
- c. De volle melk, gebruikt voor opfok van kalveren is tegen kostprijs (incl. beloning voor bedrijfsleiding) in rekening gebracht.
- d. De marktbaar producten uit eigen bedrijf zijn tegen marktwaarde afboerderij gewaardeerd.
- e. In tegenstelling met voorgaande rapporten, is de kostprijs van melk berekend, uitgaande van een bepaalde grondprijs. De grondprijs is gesteld op f. 5,50 per 100 kg melk. De ondermelk voor opfok is gewaardeerd tegen deze grondprijs.

Verder wordt opgemerkt dat de per 1 Januari 1954 ingaande verhoging van de lonen niet in de berekeningen is verwerkt. Het is vrijwel zeker dat de landarbeiderslonen per 1 Januari 1954 met 5% zullen worden verhoogd. De invloed hiervan op de voorcalculatie 1953/54 is op blz. IV aangegeven. Deze invloed is voor 10 maanden van het jaar November 1953 - November 1954 in rekening gebracht. Met de andere nog te verwachten maatregelen op het gebied van de lonen is geen rekening gehouden omdat hierover nog te weinig bekend is. Evenmin is rekening gehouden met een eventuele aanpassing van de vergoeding voor de bedrijfsleiding aan de loonsverhoging.

2. De gebieden

De berekeningen gelden voor groepen bedrijven van de volgende gebieden.

Weidebedrijven:

<u>Weidebedrijven:</u>	<u>Aanduiding:</u>
Het kleiweidegebied van Friesland	Friesland I
Het veenweidegebied van Friesland	Friesland II
Het kleiweidegebied van Noordholland	Noordholl. I
Het veenweidegebied in Noordholland ten N. van het IJ	" II
Het weidegebied in Noordholland ten Z.O. van Amsterdam	" III
Het N.W. weidegebied in Utrecht en Eemsland	Utrecht
Rijnland, Delf- en Schieland	Zuidholland

Gemengde bedrijven:

De Friese Wouden	7 - 15 ha
Drents zandgebied	10 - 15 ha
Overijsels zandgebied	7 - 15 ha
Graafschap Zutphen	7 - 10 ha
Zandgebied van Oost- en Midden-Noordbrabant	7 - 10 ha
	10 - 15 ha

Aanduiding:

Fr.W.
Dr.
Ov.
Gra.
Nbr. I
Nbr. II

3. De uitkomsten

In onderstaande tabel worden de uitkomsten gegeven van de voorcalculaties voor 1953/54 in vergelijking met die voor 1952/53. De kostprijzen zijn hier gegeven:

- per 100 kg melk,
- per 3,5 kg melkvet,
- bij een grondprijs van 5,50 en een vetgehalte van 3,5% en
- bij een grondprijs van f. 5,50 en een vetgehalte van 3,65%¹⁾.

KOSTPRIJS VAN MELK
(VOORCALCULATIES VOOR 1953/54 INCL. BELONING VOOR BEDRIJFSLEIDING)

	Per 100 kg		Per 3,5 kg melkvet		Per 3,5 kg melkvet + grondprijs van f. 5,50		Per 3,65kg melkvet + grondprijs v. f. 5,50
	1952/53	1953/54	1952/53	1953/54	1952/53	1953/54	1953/54
Friesland I	17,90	18,60	15,70	16,30	16,40	17,00	17,50
Friesland II	20,20	20,30	18,30	18,30	18,80	18,90	19,50
Noordholland I	17,10	17,60	15,70	16,10	16,20	16,60	17,10
Noordholland II	18,30	19,00	17,60	18,00	17,80	18,30	18,80
Noordholland III	18,40	18,90	18,20	18,50	18,30	18,60	19,20
Utrecht	17,40	18,00	17,40	17,60	17,40	17,80	18,30
Zuidholland	18,60	19,10	18,30	18,80	18,40	18,90	19,50
Fr.W.	21,60	21,40	19,10	18,90	19,70	19,50	20,10
Dr.	21,60	22,20	20,10	20,30	20,50	20,70	21,40
Ov.	22,20	21,40	21,50	20,50	21,60	20,70	21,30
Gra.	20,00	20,70	18,90	19,30	19,20	19,70	20,30
Nbr. I	19,70	20,70	19,30	20,00	19,40	20,20	20,80
Nbr. II	19,50	20,60	19,10	19,70	19,20	19,90	20,50

De voorcalculaties over deze beide jaren zijn niet geheel vergelijkbaar doordat o.m. voor 1953/54 rekening is gehouden met een beloning voor bedrijfsleiding, hetgeen voor 1952/53 niet het geval was. De voorcalculaties voor 1953/54 geven daardoor hogere uitkomsten. Hierna is de invloed aangegeven van deze post op de uitkomsten.

1) Overeenkomstig het voor 1953/54 landelijk verwachte gemiddelde vetgehalte.

	Invloed beloning v. bedr. leiding op kostprijs voor 1953/54		Invloed 5% loonsverhoging	
	per 100 kg melk	per 3,5 of 3,65 kg melkvet + grondprijs v.f. 5,50	per 100 kg melk	per 3,5 of 3,65 kg melkvet + grondprijs v.f. 5,50
Friesland I	1,-	0,90	0,40	0,30
Friesland II	1,10	1,10	0,40	0,40
Noordholland I	1,-	0,90	0,40	0,30
Noordholland II	1,10	1,10	0,40	0,40
Noordholland III	1,10	1,-	0,40	0,40
Utrecht	1,20	1,20	0,40	0,30
Zuidholland	1,-	1,-	0,30	0,30
Fr. W.	1,-	0,80	0,40	0,40
Dr.	1,20	1,-	0,40	0,40
Ov.	1,10	1,-	0,50	0,50
Gra.	1,-	0,90	0,40	0,40
Nbr. I	1,10	1,10	0,50	0,50
Nbr. II	1,20	1,10	0,50	0,50

4. Vergelijking van de voorcalculatie voor 1953/54 met die voor 1952/53 (weidebedrijven)

De belangrijkste uitkomsten van de beide voorcalculaties voor de weidebedrijven kunnen als volgt naast elkaar worden gesteld.

	Melkproductie in kg per ha	Melkproductie in kg per koe	Melkveebezetting per ha	Vetgehalte in % (nieuwe methode)	Brutokosten in gld per ha	Totaal aftrekkosten in gld per ha	Totaal nettokosten in gld per ha
Friesland I							
1952/53	4.782	4.270	1,12	4,00	1.181	327	854
1953/54	4.801	4.325	1,11	3,99	1.230	337	893
Friesland II							
1952/53	4.290	3.900	1,10	3,86	1.151	283	868
1953/54	4.278	3.925	1,09	3,88	1.152	282	870
Noordholland I							
1952/53	5.220	4.350	1,20	3,81	1.266	374	892
1953/54	5.296	4.450	1,19	3,82	1.328	395	933
Noordholland II							
1952/53	4.683	3.870	1,21	3,64	1.143	288	855
1953/54	4.710	3.925	1,20	3,69	1.183	289	894
Noordholland III							
1952/53	5.396	3.800	1,42	3,53	1.261	266	995
1953/54	5.503	3.875	1,42	3,58	1.328	287	1.041
Utrecht							
1952/53	4.288	3.430	1,25	3,50	1.039	292	747
1953/54	4.300	3.525	1,22	3,58	1.074	298	776
Zuidholland							
1952/53	5.968	3.850	1,55	3,55	1.362	249	1.113
1953/54	5.967	3.825	1,56	3,55	1.384	244	1.140

Wij zullen de verschillen alleen memoreren. De motivering is te vinden in deel II, bij de gedetailleerde berekeningen voor de verschillende posten.

De melkproductie per ha heeft weinig verandering ondergaan. De grootste verschillen vertonen Noordholland I en III, waar de melkproductie per koe is verhoogd met 100 kg resp. 75 kg. In de meeste andere gebieden is de melkproductie per koe ook iets verhoogd. De veebezetting per ha is in de meeste gebieden een weinig verlaagd. Het vetgehalte is in de meeste gebieden iets verhoogd, het meest in de gebieden met een laag vetgehalte.

De netto-kosten zijn in alle gebieden iets gestegen. Rekenen wij het loon voor de bedrijfsleiding niet mee (dit is voor de voorcalculatie 1953/54 voor het eerste in rekening gebracht en dit bedraagt gemiddeld bijna f. 50,- per ha), dan blijkt, dat de netto-kosten iets zijn gedaald. De post voor omzet en aanwas rundvee en overige bijproducten is een weinig gestegen.

Behalve in Friesland II zijn de bruto-kosten overal gestegen. Zoals reeds is opgemerkt, moet dit in de eerste plaats worden toegeschreven aan het loon voor bedrijfsleiding. De andere kostenelementen geven diverse verschillen te zien, doch deze zijn in de meeste gevallen niet groot en wijzen niet in een bepaalde richting. Opgemerkt kan nog worden, dat de prijsdaling van het krachtvoer in de meeste gebieden niet tot een sterke daling van de kosten van het veevoer heeft geleid, doordat grotere hoeveelheden in rekening zijn gebracht of doordat de kosten voor ruwvoer zijn gestegen.

5. De verschillen tussen de voorcalculatie 1952/53 en de boekhoudingen 1952/53 (weidebedrijven)

Vershillen tussen deze twee berekeningen kunnen door allerlei factoren worden veroorzaakt. In de eerste plaats hebben de berekeningen betrekking op een verschillende periode. De boekhoudingen gelden van Mei-Mei, de voorcalculatie van November-November. In de tweede plaats is de voorcalculatie afgestemd op de kosten en opbrengsten, welke men onder normale omstandigheden mag verwachten en het in deze kosten en opbrengsten verdisconteerde prijspeil berust op ramingen voor een toekomstige periode. De boekhoudingen daarentegen hebben betrekking op gerealiseerde kosten en opbrengsten over een jaar, waarin verschillende kostenelementen en opbrengsten in hoeveelheid en prijs kunnen afwijken van wat in de voorcalculatie is verdisconteerd.

Het is door het verschil in periode onmogelijk de verschillen tussen de twee berekeningen aan bepaalde factoren toe te schrijven.

De einduitkomst van deze twee berekeningen was als volgt:

KOSTPRIJS PER 100 KG MELK IN GLD

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
Voorcalc. 1952/53	17,90	20,20	17,10	18,30	18,40	17,40	18,60
Boekh. 1952/53	17,30	18,90	16,30	17,30	19,00	18,10	19,00

Gemiddeld bedraagt het verschil f. 0,29 per 100 kg melk.

Voor een beschouwing over de verschillen tussen de berekeningen voor de gemengde bedrijven verwijzen wij naar rapport 195.

II. METHODE EN BASISGEGEVENS

Onderstaand volgt een overzicht van de aantallen en de gemiddelde bedrijfsgrootte van de bedrijven, welke de gegevens hebben verstrekt voor de kostprijsberekening van de melk.

Boekjaar	Friesland				Noordholland						Utrecht		Zuidholland	
	I		II		I		II		III		Aantal	Opp. ha	Aantal	Opp. ha
	Aantal	Opp. ha	Aantal	Opp. ha	Aantal	Opp. ha	Aantal	Opp. ha	Aantal	Opp. ha				
1948/49	31	25,2	64	23,4	25	19,2	19	17,4	-	-	-	-	31	19,8
1949/50	35	24,5	65	23,6	29	17,0	30	16,2	-	-	-	-	33	19,6
1950/51	43	21,9	44	22,0	34	16,5	30	15,3	-	-	-	-	34	18,9
1951/52	37	20,7	45	20,5	26	16,4	29	15,6	20	15,6	19	17,7	32	17,0
1952/53	43	22,2	54	20,2	34	16,5	31	16,4	19	16,1	24	17,8	35	17,4

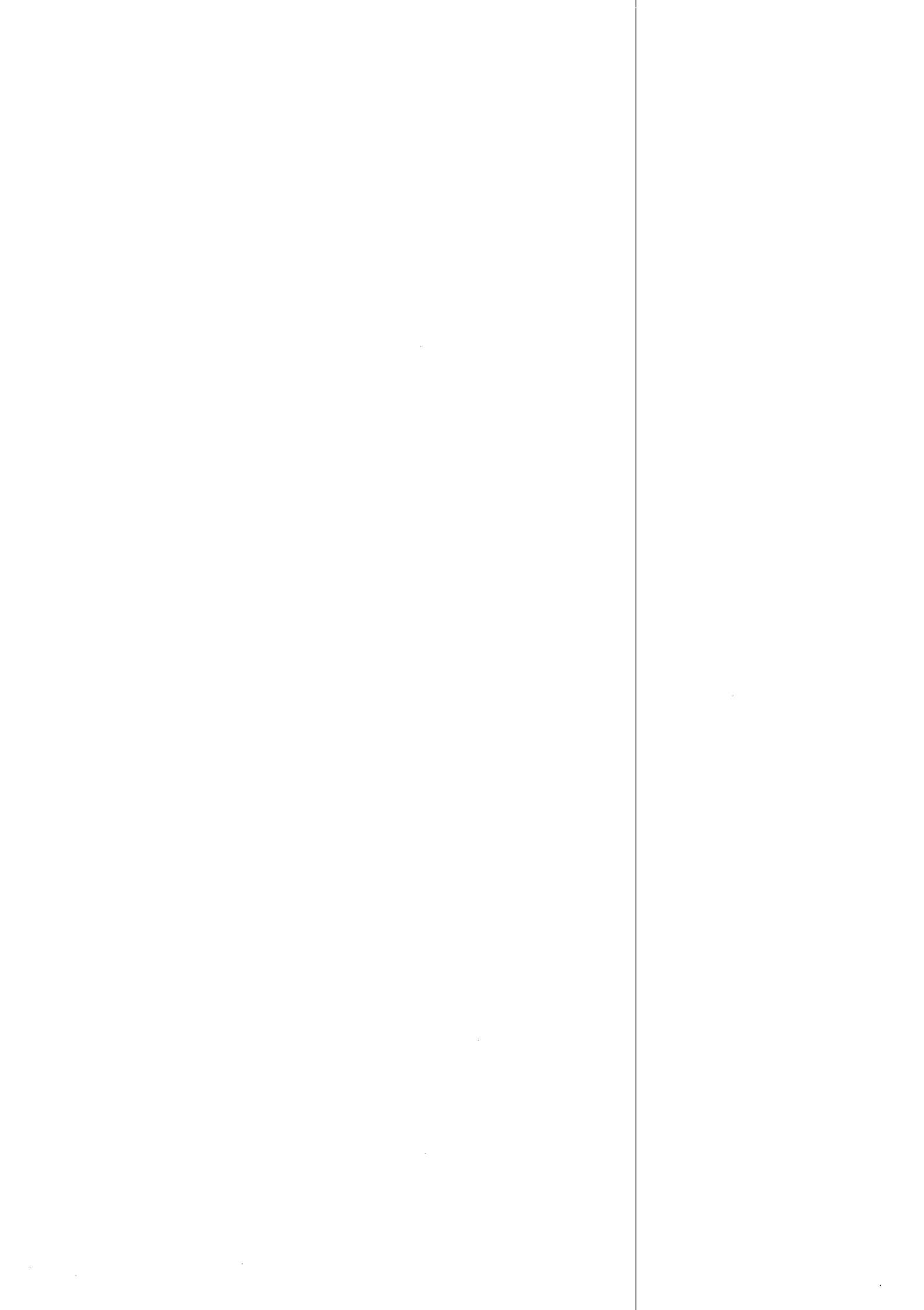
De kosten en opbrengsten voor de voorcalculatie zijn, op een onbetekenende uitzondering na, berekend met inachtneming van de resultaten van de voorgaande boekjaren. De aldus genormaliseerde berekening is hiermede niet afhankelijk van de uitkomsten van één boekjaar, welke door toevallige omstandigheden kunnen afwijken van wat als normaal moet worden beschouwd. Dit normaliseren heeft alleen betrekking op de hoeveelheden productiemiddelen en opbrengsten. Wat de prijzen betreft is zoveel mogelijk aansluiting gezocht aan het huidige prijspeil of aan dat wat met redelijke zekerheid voor de toekomstige periode mag worden verwacht. Indien rekening moet worden gehouden met sterk afwijkende prijzen, zal dit ook van invloed zijn op de hoeveelheden. Bij de berekening voor de voorcalculatie 1953/54 heeft dit zich niet voorgedaan.

Bij de verschillende posten is aangegeven hoe deze normalisatie is uitgevoerd. In de meeste gevallen is aansluiting gezocht aan het gemiddelde van de laatste jaren. Alleen wanneer er in de cijfers een duidelijke ontwikkeling is te zien en op redelijke gronden kan worden aangenomen, dat deze ontwikkeling zich zal voortzetten, is hiermede rekening gehouden. Hierbij zijn de verschillende kosten en opbrengsten niet los van elkaar gezien, maar is rekening gehouden met het verband hiertussen.

Opgemerkt moet hier nog worden dat de zelfkazende bedrijven niet meer in de berekeningen zijn opgenomen. Naarmate het inzicht in de mogelijkheden en moeilijkheden van de kostprijsberekening toenam werd het ons moeilijk de verantwoording te dragen voor de kostprijsberekening van de melk op de zelfkazende bedrijven. Thans is de beslissing genomen geen kostprijsberekening meer uit te voeren voor deze bedrijven. De moeilijkheden werden vooral ondervonden bij het omrekenen van de hoeveelheid melk uit de afgeleverde hoeveelheid kaas en bij het splitsen van de kosten over de rundveehouderij, het kazen en de varkenshouderij. Deze laatste moeilijkheden lagen dan vooral bij de pacht en de arbeid. Het ligt in het voornemen van het L.E.I. de rentabiliteit van de zelfkazende bedrijven te blijven volgen. Het zal nodig zijn hiervoor een speciaal systeem van het verwerken der gegevens te ontwerpen. Dit systeem zal dan moeten zijn aangepast aan de aard en de behoeften van het zelfkazende bedrijf.

VOORCALCULATIE 1953/54
OVERZICHT VAN DE GEDETAILLERDE KOSTEN EN OPBRENGSTEN PER HA
IN VERSCHILLENDE GEBIEDEN VOOR HET BOEKJAAR
NOVEMBER 1953 - NOVEMBER 1954

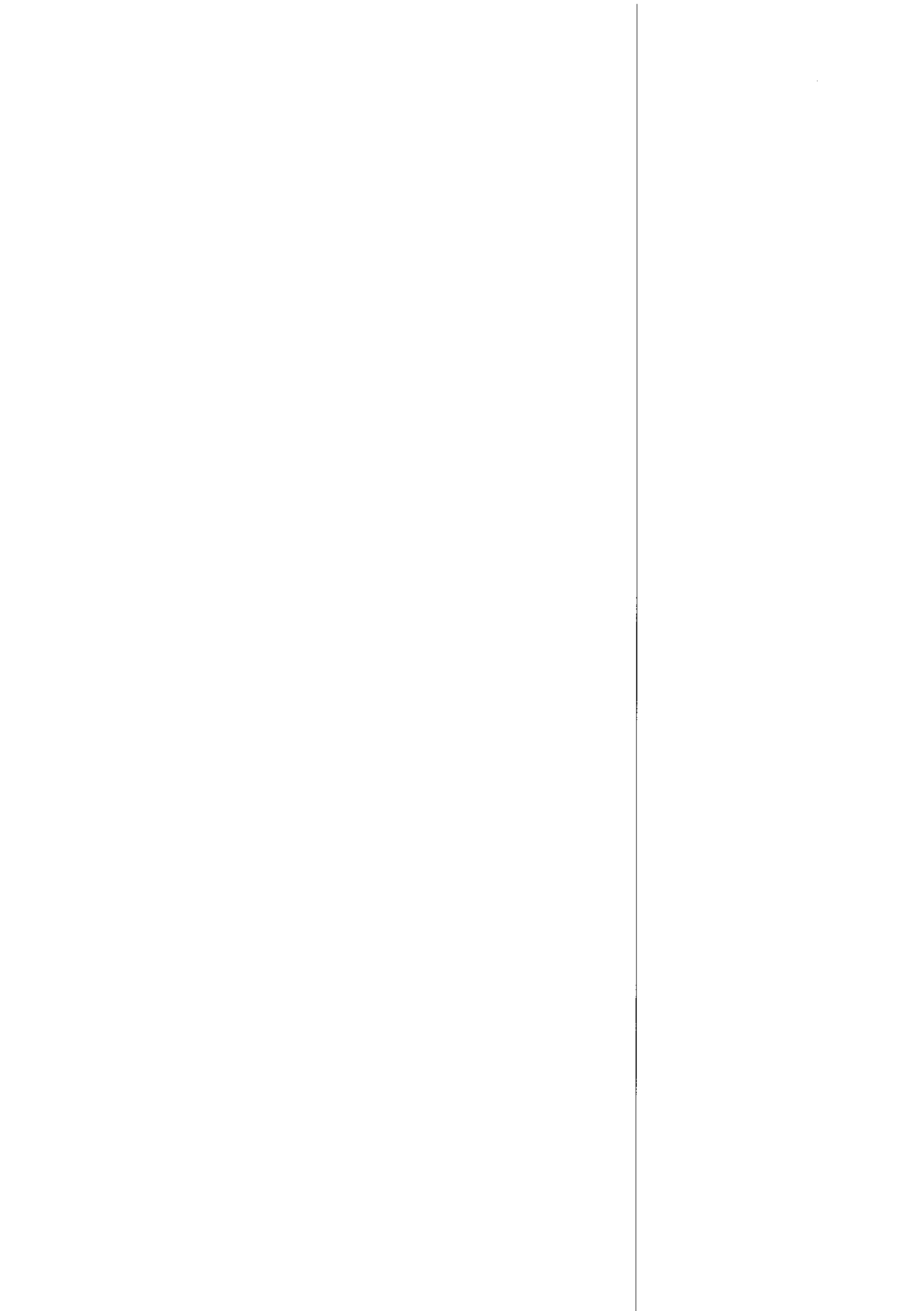
	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
	gld	gld	gld	gld	gld	gld	gld
1. Loonkosten:							
a. Arbeidskosten	359	341	414	375	407	340	382
b. Sociale lasten	70	66	81	73	79	66	74
Subtotaal	429	407	495	448	486	406	456
c. Vergoeding voor bedrijfsleiding	48	48	52	51	56	50	57
2. Veevoerders:							
a. Krachtvoer	124	135	134	130	190	149	167
b. Melkproducten	67	62	53	46	49	45	46
c. Ruwvoer en stro	93	81	88	109	154	46	265
d. Weidegeld	6	7	4	3	11	3	6
Subtotaal	290	285	279	288	404	243	484
3. Meststoffen:							
a. Stikstof	63	51	84	43	32	37	41
b. Fosforzuur	12	19	19	16	11	15	10
c. Kali	1	11	7	4	5	11	6
d. Overige meststoffen	2	6	8	3	8	8	12
Subtotaal	78	87	118	66	56	71	69
4. Pacht	155	120	145	116	124	113	118
5. Onderhoud gebouwen voor rekening pachter	21	20	8	10	14	13	18
6. Kosten werktuigen	81	74	74	75	61	56	56
7. Rente levende inventaris	48	45	52	44	46	41	47
8. Ziektebestrijding en dekgeden	31	24	48	39	35	30	33
9. Overige kosten	42	35	49	39	37	44	37
10. Heffingen op de afgeleverde melk	7	7	8	7	9	7	9
Bruto-kosten per ha	1.230	1.152	1.328	1.183	1.328	1.074	1.384
Aftrekposten:							
11. Omzet en aanwas rundvee	305	260	324	243	248	248	212
12. Overige opbrengsten	32	22	71	46	39	50	32
Totaal aftrek	337	282	395	289	287	298	244
Netto-kosten per ha	893	870	933	894	1.041	776	1.140

VOORCALCULATIE 1953/54

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
Netto-kosten per in gld	893	870	933	894	1.041	776	1.140
13. Melkproductie per ha in kg	4.801	4.278	5.296	4.710	5.503	4.300	5.967
14. Aantal melkkoeien per ha	1,11	1,09	1,19	1,20	1,42	1,22	1,56
15. Melkproductie per koe in kg	4.325	3.925	4.450	3.925	3.875	3.525	3.825
16. Vetgehalte in %	3,99	3,88	3,82	3,69	3,58	3,58	3,55
17. Melkvetproductie per ha in kg	191,6	166,0	202,3	173,8	197,0	153,9	211,8
18. Kostprijs per 100 kg melk in gld	18,60	20,30	17,60	19,00	18,90	18,00	19,10
19. Af: Grondprijs	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50
20. Kosten voor de vetproductie per 100 kg melk in gld	13,10	14,80	12,10	13,50	13,40	12,50	13,60
21. Kosten vetproductie per 3,5 kg melkvet in gld	11,50	13,40	11,10	12,80	13,10	12,30	13,40
22. Bij: Grondprijs	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50
23. Kostprijs per 100 kg melk met 3,5% vet in gld + een grondprijs van f. 5,50	17,00	18,90	16,60	18,30	18,60	17,80	18,90
24. Kosten vetproductie per 3,65 kg melkvet in gld	12,00	14,00	11,60	13,30	13,70	12,80	14,00
25. Bij: Grondprijs	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50	5,50
26. Kostprijs per 100 kg melk met 3,65% vet in gld + een grondprijs van f. 5,50	17,50	19,50	17,10	18,80	19,20	18,30	19,50
27. Winst per ha in gld bij een jaarprijs van f. 20,- per 100 kg melk met 3,50% vet bij een grondprijs van f. 5,50 1)	159	50	189	82	75	93	64
28. Winst per ha in gld bij een jaarprijs van f. 20,- per 100 kg melk met 3,65% vet bij een grondprijs van f. 5,50 1)	127	23	156	54	43	69	29
29. Invloed van f. 1,- prijswijziging per 3,5 kg melkvet op de winst per ha in gld	53	46	55	48	54	42	59

1) De winst is berekend op basis van de totale melkproductie verminderd met de in de rundveesector vervoederde volle melk.

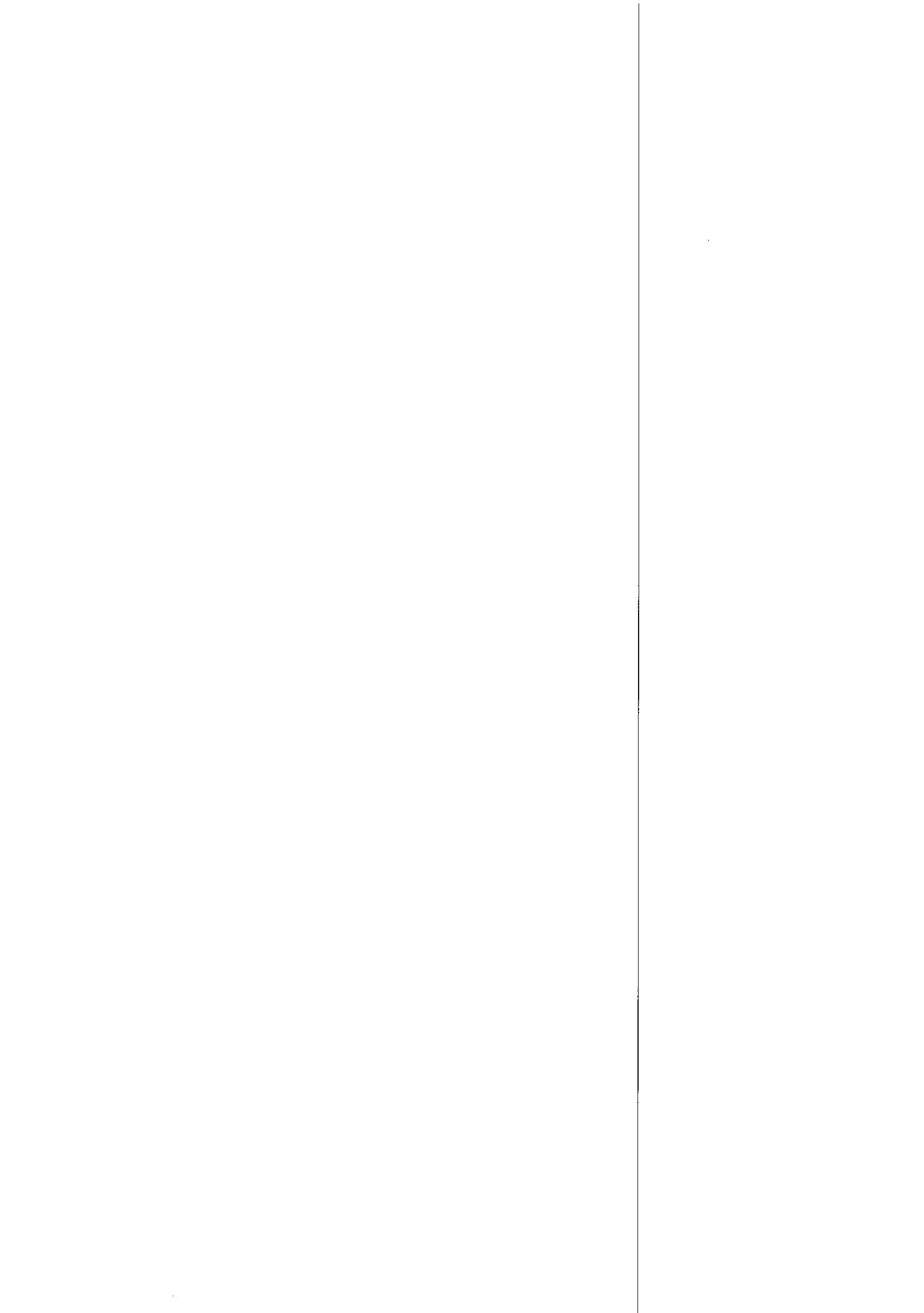

VOORCALCULATIE 1953/54
 OVERZICHT VAN HET GEMIDDELD INKOMEN VAN DE BOER IN GULDENS
 (INGL. ARBEIDSBELONING EN VERGOEDING VOOR BEDRIJFSLEIDING)
 VOOR HET BOEKJAAR NOVEMBER 1953 - NOVEMBER 1954

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1. Gemiddelde oppervlak- te cultuurgrond 1)	22,2 ha	20,2 ha	16,5 ha	16,4 ha	16,1 ha	17,8 ha	17,4 ha
2. Inkomen per gemiddeld bedrijf bij een melk- prijs v. f.20,- per 100 kg melk met 3,50% vet bij een grondprijs van f. 5,50							
a. Winst op melk	3.520	1.011	3.119	1.348	1.208	1.663	1.119
b. Arb.beloning van de boer 2)	3.425	3.425	3.550	3.743	3.437	3.508	3.407
c. Vergoeding voor bedrijfsleiding	1.068	962	854	839	895	894	1.000
Totaal inkomen van de boer uit melk	8.013	5.398	7.523	5.930	5.540	6.065	5.526
3. Idem per ha	361	267	456	362	344	341	318
4. Winst op nevenbedrijven volgens boekhouding 1952/53	%.133	%.202	%.264	%. 16	%.435	%.267	%.331
5. Idem per ha	%. 6	%. 10	%. 16	%. 1	%. 27	%. 15	%. 19
6. Invloed van een prijswijziging van f.1,- per 3,5 kg melkvet op de inkom- sten van de boer	1.170	920	914	790	876	748	1.028
7. Idem per ha	53	46	55	48	54	42	59

- 1) De berekende inkomens hebben uitsluitend betrekking op het gemiddelde van de in het onderzoek betrokken bedrijven, de gemiddelde bedrijfs-grootte is ontleend aan de boekhouding 1952/53.
- 2) De arbeidsbeloning voor de boer heeft betrekking op het gewaardeerde loon voor de uren, waarin hij handenarbeid verricht, vermeerderd met 19,0% sociale lasten. Het loon van de boer komt overeen met het loon van een vaste arbeider-veeverzorger, echter exclusief de loonsverhoging ingevolge de wachtgeld- en werkloosheidswet. Op blz. 13 is het hier opgenomen bedrag berekend.

%. = verlies

OVERZICHT VAN DE BEDRIJFSRESULTATEN VAN DE ONDERZOCHE WELDE-
BEDRIJVEN OVER DE BOEKJAREN 1952/53, 1951/52, 1950/51,
1949/50 EN 1948/49

a. Rentabiliteit van de bedrijven (tabellen 1, 2, 3 en 4)

In de tabellen 1, 2, 3 en 4 wordt een overzicht gegeven van de kosten, de opbrengsten en de rentabiliteit, uitgedrukt per ha cultuurgrond, in de verschillende gebieden van onderzoek. Het berekende netto-overschot voor het bedrijf als geheel werd gesplitst in de winst op rundvee en schapen en de winst op nevenbedrijven. Het voornaamste nevenbedrijf is de varkenshouderij.

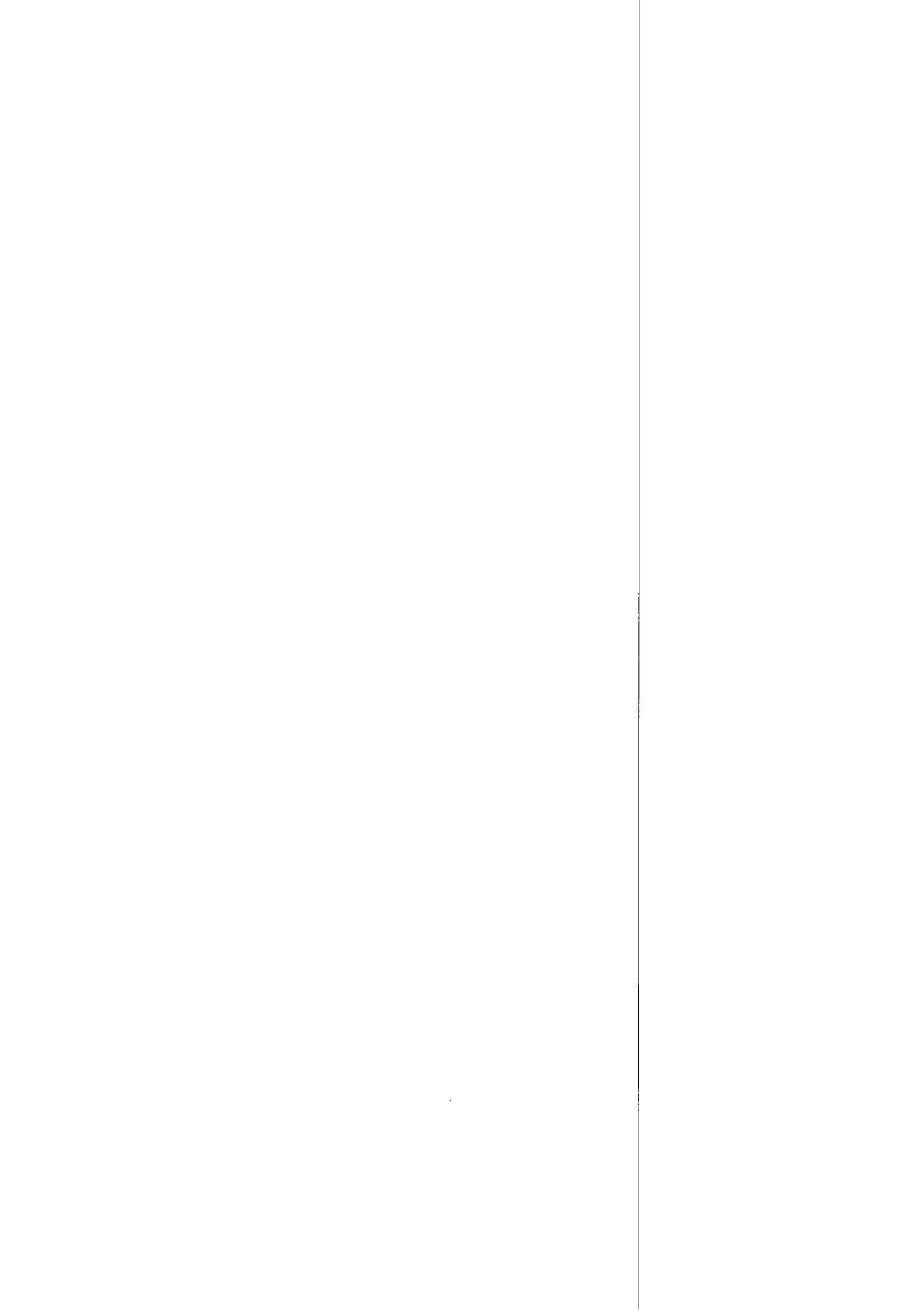
De berekende winsten per ha cultuurgrond zijn behaald bij de in de tabellen aangegeven gemiddelde opbrengstprijzen van de melk. Deze opbrengstprijzen zijn inclusief de reeds ontvangen, of nog te verwachten nabetalings.

De heffingen op de melk ten behoeve van de t.b.c.-bestrijding zijn niet in rekening gebracht. Evenmin zijn uitbetaalde slachtpremies voor t.b.c.-dieren in de opbrengsten opgenomen.

b. De kostprijs van de melk in de voorgaande boekjaren¹⁾

In de tabellen 5, 6, 7, 8 en 9 zijn de kosten en opbrengsten weergegeven, zoals die in de afgelopen boekjaren voor de rundvee-sector zijn waargenomen.

1) In tegenstelling tot de voorcalculatie is voor het berekenen van de winst en de kostprijzen geen vergoeding voor de bedrijfsleiding in rekening gebracht.

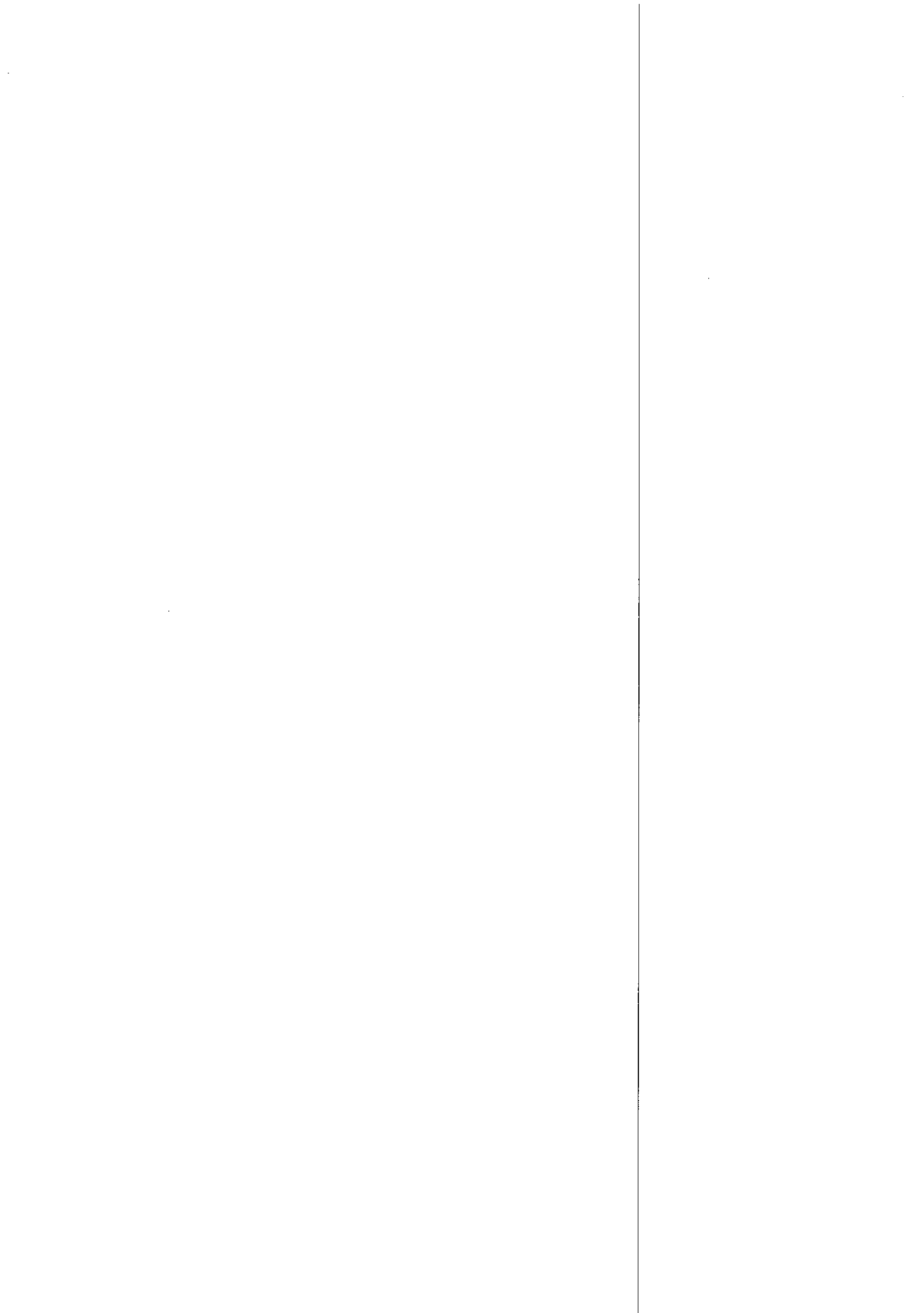

Tabel 1.

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN HET GEHELE
BEDRIJF UITGEDRUKT IN GULDENS PER HA, VOOR DE
PROVINCIE FRIESLAND

Gebied	I	II
Gegevens boekjaar 1952/53		
A. Opbrengsten per ha:		
a. Melk	1152	993
b. Omzet en aanwas rundvee	341	291
c. Omzet en aanwas varkens	33	123
d. Opbrengst schapen	21	14
e. Overige opbrengsten	14	15
Totaal opbrengsten per ha	1561	1436
B. Kosten per ha:		
a. Arbeidskosten	427	413
b. Veevoeder	326	404
c. Meststoffen	79	88
d. Pacht	146	115
e. Overige kosten	239	213
Totaal kosten per ha	1217	1233
C. Netto-overschot per ha		
Samenstelling netto-overschot:	344	203
1. Winst op rundvee en schapen	350	213
2. Winst op nevenbedrijven	% 6	% 10
Opbrengstprijz van de melk:		
1. Opbrengstprijz per 100 kg melk	24,80	23,90
2. Opbrengstprijz per 3,5 kg melkvet	21,70	21,60
Kostprijz van de melk:		
1. Kostprijz per 100 kg melk	17,30	18,90
2. Kostprijz per 3,5 kg melkvet	15,20	17,00
Gegevens boekjaar 1951/52		
1. Netto-overschot per ha	297	148
2. Winst op rundvee en schapen	292	140
3. Winst op nevenbedrijven	5	8
4. Opbrengstprijz per 3,5 kg melkvet	19,40	19,40
5. Kostprijz per 3,5 kg melkvet	14,00	16,20
Gegevens boekjaar 1950/51		
1. Netto-overschot per ha	267	121
2. Winst op rundvee en schapen	267	122
3. Winst op nevenbedrijven	-	% 1
4. Opbrengstprijz per 3,5 kg melkvet	18,60	18,40
5. Kostprijz per 3,5 kg melkvet	13,60	15,90
Gegevens boekjaar 1949/50		
1. Netto-overschot per ha	361	329
2. Winst op rundvee en schapen	361	319
3. Winst op nevenbedrijven	-	10
4. Opbrengstprijz per 3,5 kg melkvet	20,30	20,30
5. Kostprijz per 3,5 kg melkvet	13,40	13,70
Gegevens boekjaar 1948/49		
1. Netto-overschot per ha	376	297
2. Winst op rundvee en schapen	372	291
3. Winst op nevenbedrijven	4	6
4. Opbrengstprijz per 3,5 kg melkvet	20,60	20,80
5. Kostprijz per 3,5 kg melkvet	12,70	14,10

% = verlies

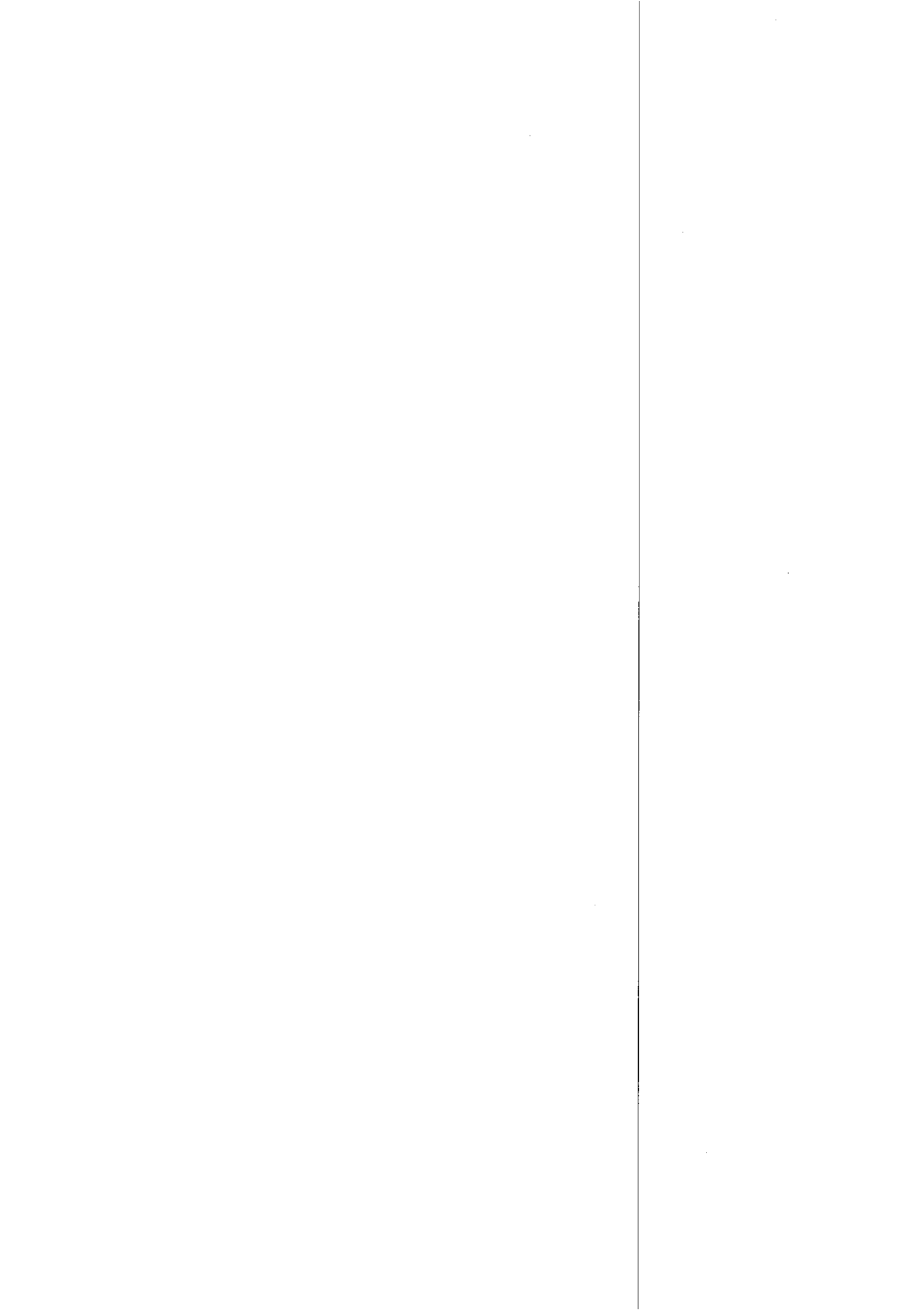

Tabel 2.

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN HET GEHELE
BEDRIJF UITGEDRUKT IN GULDENS PER HA, VOOR DE
GEBIEDEN NOORDHOLLAND I EN II

Gebied	I	II
Gegevens boekjaar 1952/53		
A. Opbrengsten per ha:		
a. Melk	1229	1024
b. Omzet en aanwas rundvee	345	251
c. Omzet en aanwas varkens	270	54
d. Opbrengst schapen	72	45
e. Overige opbrengsten	16	25
Totaal opbrengst per ha	1932	1399
B. Kosten per ha:		
a. Arbeidskosten	509	439
b. Veevoeder	522	306
c. Meststoffen	115	63
d. Pacht	139	111
e. Overige kosten	275	229
Totaal kosten per ha	1560	1148
C. Netto-overschot per ha		
Samenstelling netto-overschot:	372	251
1. Winst op rundvee en schapen	388	252
2. Winst op nevenbedrijven	% 16	% 1
Opbrengstprijzen van de melk:		
1. Opbrengstprijzen per 100 kg melk	23,60	22,80
2. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	21,80	21,80
Kostprijzen van de melk:		
1. Kostprijzen per 100 kg melk	16,30	17,30
2. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	15,00	16,60
Gegevens boekjaar 1951/52		
1. Netto-overschot per ha	362	235
2. Winst op rundvee en schapen	302	212
3. Winst op nevenbedrijven	60	23
4. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	20,00	20,80
5. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	14,40	16,40
Gegevens boekjaar 1950/51		
1. Netto-overschot per ha	291	110
2. Winst op rundvee en schapen	264	100
3. Winst op nevenbedrijven	27	10
4. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	18,80	18,40
5. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	14,10	16,40
Gegevens boekjaar 1949/50		
1. Netto-overschot per ha	389	222
2. Winst op rundvee en schapen	345	212
3. Winst op nevenbedrijven	44	10
4. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	19,80	19,10
5. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	13,50	14,80
Gegevens boekjaar 1948/49		
1. Netto-overschot per ha	320	284
2. Winst op rundvee en schapen	280	270
3. Winst op nevenbedrijven	40	14
4. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	20,30	20,30
5. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	13,60	14,20

% = verlies

Tabel 3.

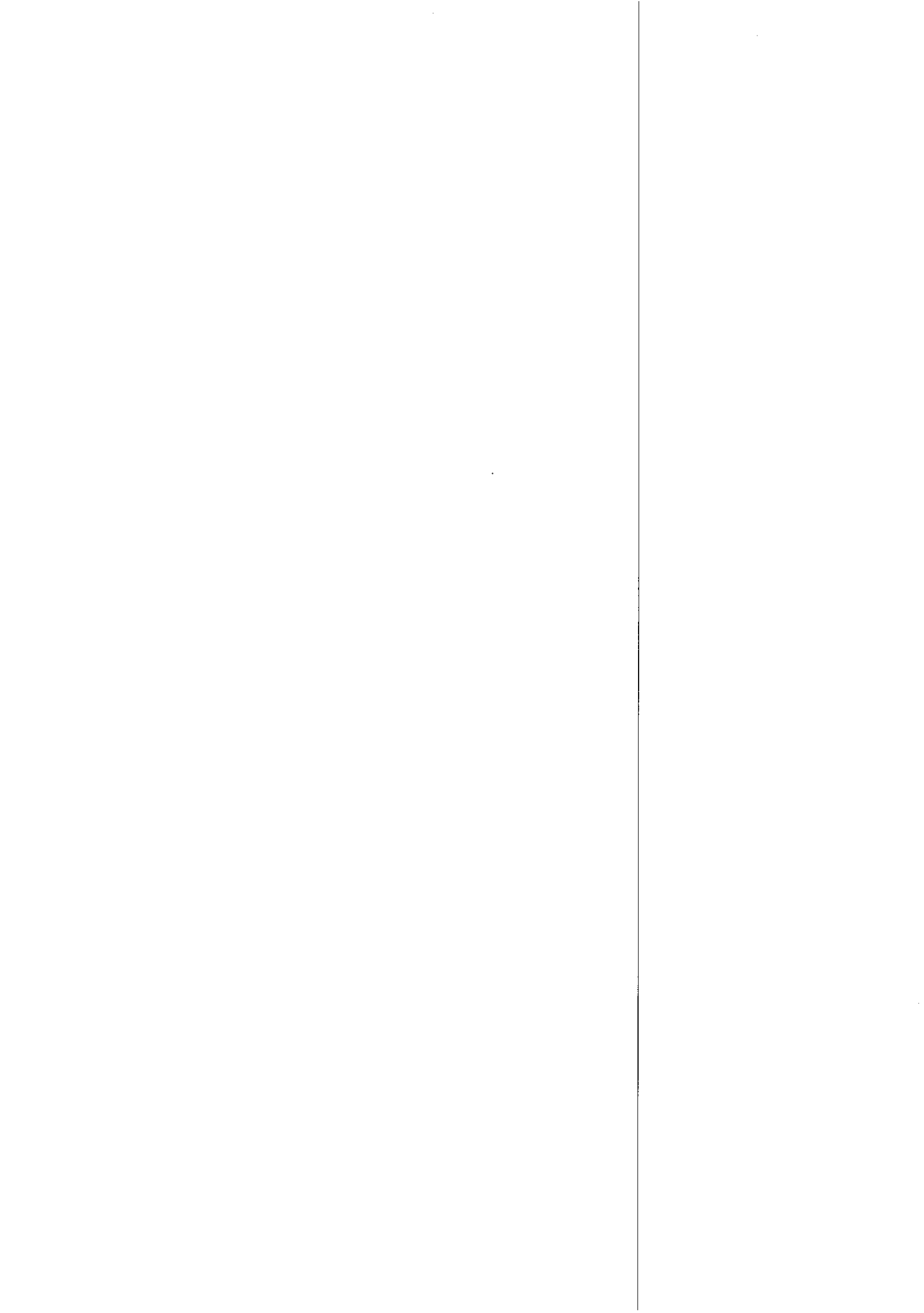
OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN HET GEHELE
BEDRIJF UITGEDRUKT IN GULDENS PER HA, VOOR DE
GEBIEDEN NOORDHOLLAND III EN UTRECHT

Gebied	N.H.III	Utrecht
Gegevens boekjaar 1952/53		
A. Opbrengsten per ha:		
a. Melk	1198	888
b. Omzet en aanwas rundvee	230	252
c. Omzet en aanwas varkens	220	197
d. Opbrengst schapen	47	17
e. Overige opbrengsten	4	51
Totaal opbrengst per ha	1699	1405
B. Kosten per ha:		
a. Arbeidskosten	485	419
b. Veevoeder	663	436
c. Meststoffen	50	69
d. Pacht	119	108
e. Overige kosten	225	222
Totaal kosten per ha	1542	1254
C. Netto-overschot per ha		
Samenstelling netto-overschot:		
1. Winst op rundvee en schapen	184	166
2. Winst op nevenbedrijven	% 27	% 15
Opbrengstprijzen van de melk:		
1. Opbrengstprijzen per 100 kg melk	22,40	22,40
2. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	22,00	22,00
Kostprijzen van de melk:		
1. Kostprijzen per 100 kg melk	19,00	18,10
2. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	18,60	17,80
Gegevens boekjaar 1951/52		
1. Netto-overschot per ha	257	210
2. Winst op rundvee en schapen	210	196
3. Winst op nevenbedrijven	47	14
4. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	20,80	20,80
5. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	16,90	15,90

% = verlies

L.E.I.

1711

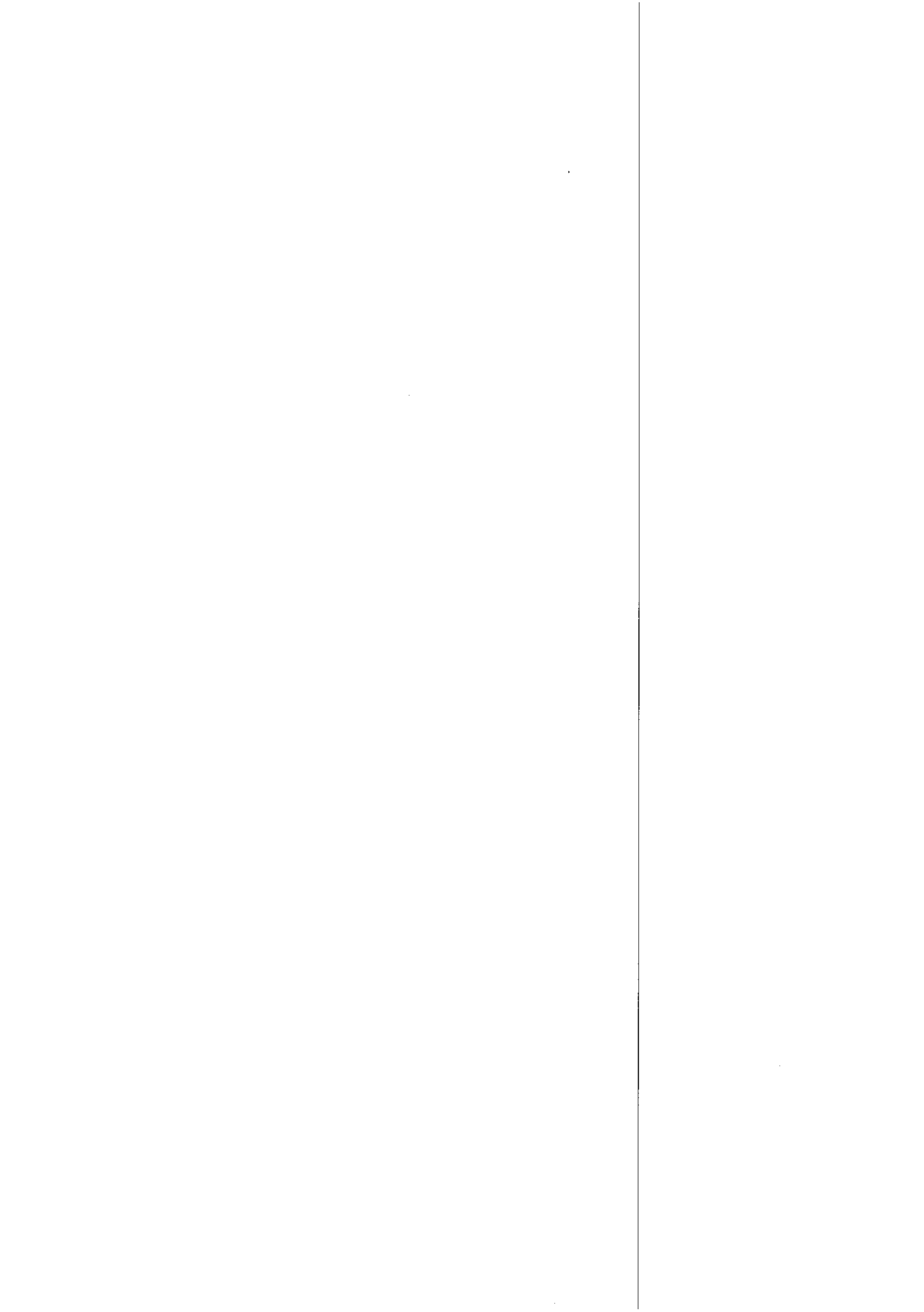

Tabel 4.

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN HET GEHELE
BEDRIJF UITGEDRUKT IN GULDENS PER HA, VOOR ZUID-
HOLLAND CONSUMPTIEMELKGEBIED

Gegevens boekjaar 1952/53	
A. Opbrengsten per ha:	
a. Melk	1250
b. Omzet en aanwas rundvee	237
c. Omzet en aanwas varkens	219
d. Opbrengst schapen	24
e. Overige opbrengsten	26
Totaal opbrengsten per ha	1756
B. Kosten per ha:	
a. Arbeidskosten	462
b. Veevoeder	743
c. Meststoffen	57
d. Pacht	113
e. Overige kosten	223
Totaal kosten per ha	1598
C. Netto-overschot per ha:	
Samenstelling netto-overschot	158
1. Winst op rundvee en schapen	177
2. Winst op nevenbedrijven	/. 19
Opbrengstprijzen van de melk:	
1. Opbrengstprijzen per 100 kg melk	22,10
2. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	22,00
Kostprijzen van de melk:	
1. Kostprijzen per 100 kg melk	19,00
2. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	18,90
Gegevens boekjaar 1951/52	
1. Netto-overschot per ha	251
2. Winst op rundvee en schapen	212
3. Winst op nevenbedrijven	39
4. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	20,80
5. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	17,00
Gegevens boekjaar 1950/51:	
1. Netto-overschot per ha	104
2. Winst op rundvee en schapen (incl. kaasber.)	74
3. Winst op nevenbedrijven	30
4. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	18,20
5. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	17,00
Gegevens boekjaar 1949/50	
1. Netto-overschot per ha	267
2. Winst op rundvee en schapen (incl. kaasber.)	245
3. Winst op nevenbedrijven	22
4. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	19,20
5. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	15,-
Gegevens boekjaar 1948/49	
1. Netto-overschot per ha	354
2. Winst op rundvee en schapen (incl. kaasber.)	309
3. Winst op nevenbedrijven	45
4. Opbrengstprijzen per 3,5 kg melkvet	20,10
5. Kostprijzen per 3,5 kg melkvet	14,50

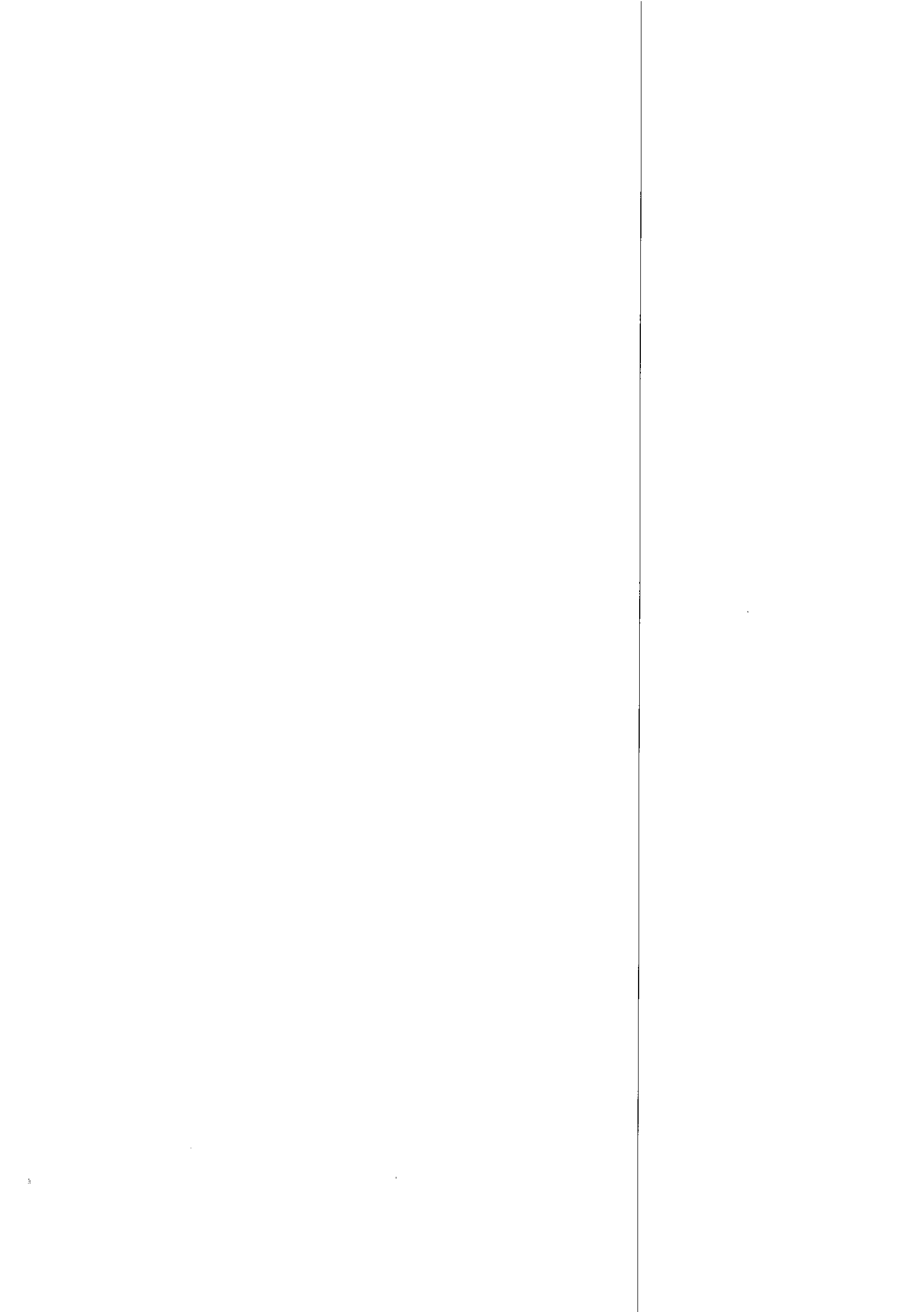
/. = verlies.

Tabel 5.

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN DE RUND-
VEEHOUDERIJ PER HA OVER HET BOEKJAAR
1 MEI 1952 - 1 MEI 1953

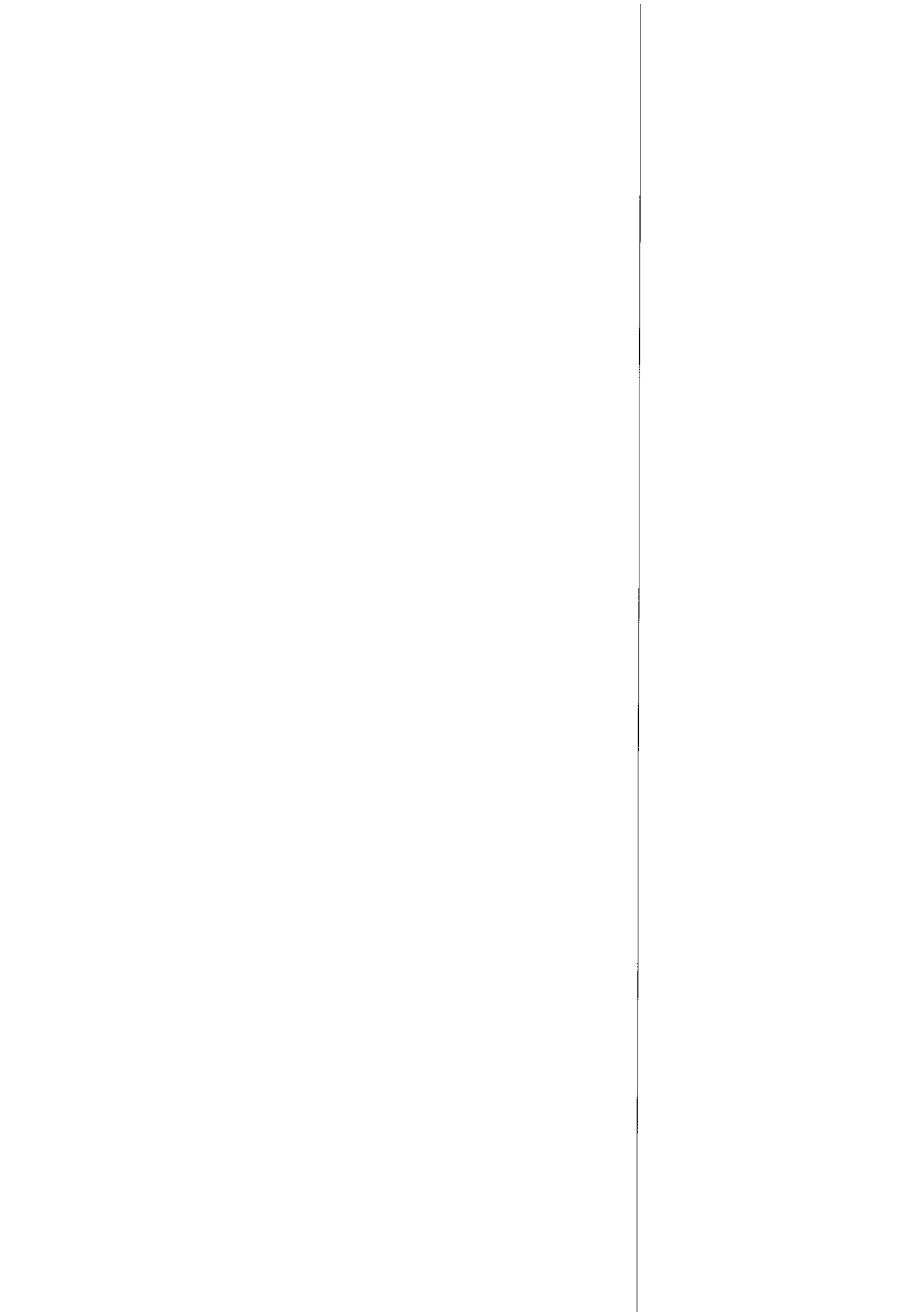
Provincie	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholl.
	I	II	I	II	III		
Gebied							
Aantal bedrijven	43	54	34	31	19	24	35
Gemiddelde oppervlakte cultuurgrond	22,2 ha	20,2 ha	16,5 ha	16,4 ha	16,1 ha	17,8 ha	17,4 ha
	gld	gld	gld	gld	gld	gld	gld
1. Arbeidskosten	422	399	480	432	460	391	433
2. Veevoeder	324	314	310	298	486	308	571
3. Meststoffen	80	92	122	65	57	74	64
4. Pacht	146	115	139	111	119	108	113
5. Onderhoud gebouwen voor rekening pachter	21	20	6	11	18	16	18
6. Kosten werktuigen	83	75	87	83	62	57	57
7. Rente levende inventaris	60	56	65	54	57	50	58
8. Ziektebestrijding en dekgelden	31	24	54	39	39	30	33
9. Overige kosten	42	35	49	39	37	44	37
Bruto-kosten per ha	1209	1130	1312	1132	1335	1078	1384
Aftrekposten:							
10. Omzet en aanwas rundvee	341	291	345	251	230	252	237
11. Overige opbrengsten	35	29	91	71	51	61	43
Totaal aftrek	376	320	436	322	281	313	280
Netto-kosten per ha	833	810	876	810	1054	765	1104
12. Melkproductie p.ha in kg	4805	4295	5380	4674	5557	4225	5814
13. Aantal melkkoeien per ha	1,10	1,09	1,19	1,19	1,42	1,18	1,54
14. Melkproductie p.koe in kg	4352	3934	4517	3937	3905	3576	3781
15. Vetgehalte in %	3,99	3,88	3,80	3,66	3,56	3,56	3,52
16. Melkvetproductie, kg/ha	192	167	204	171	198	150	205
17. Kostprijs p.100 kg m.in gld	17,30	18,90	16,30	17,30	19,00	18,10	19,00
18. Kostprijs per 3,5 kg melkvet in gld	15,20	17,00	15,00	16,60	18,60	17,80	18,90

Tabel 6.

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN DE RUNDVEE-
HOUDERIJ PER HA OVER HET BOEKJAAR 1 MEI 1951 -
1 MEI 1952

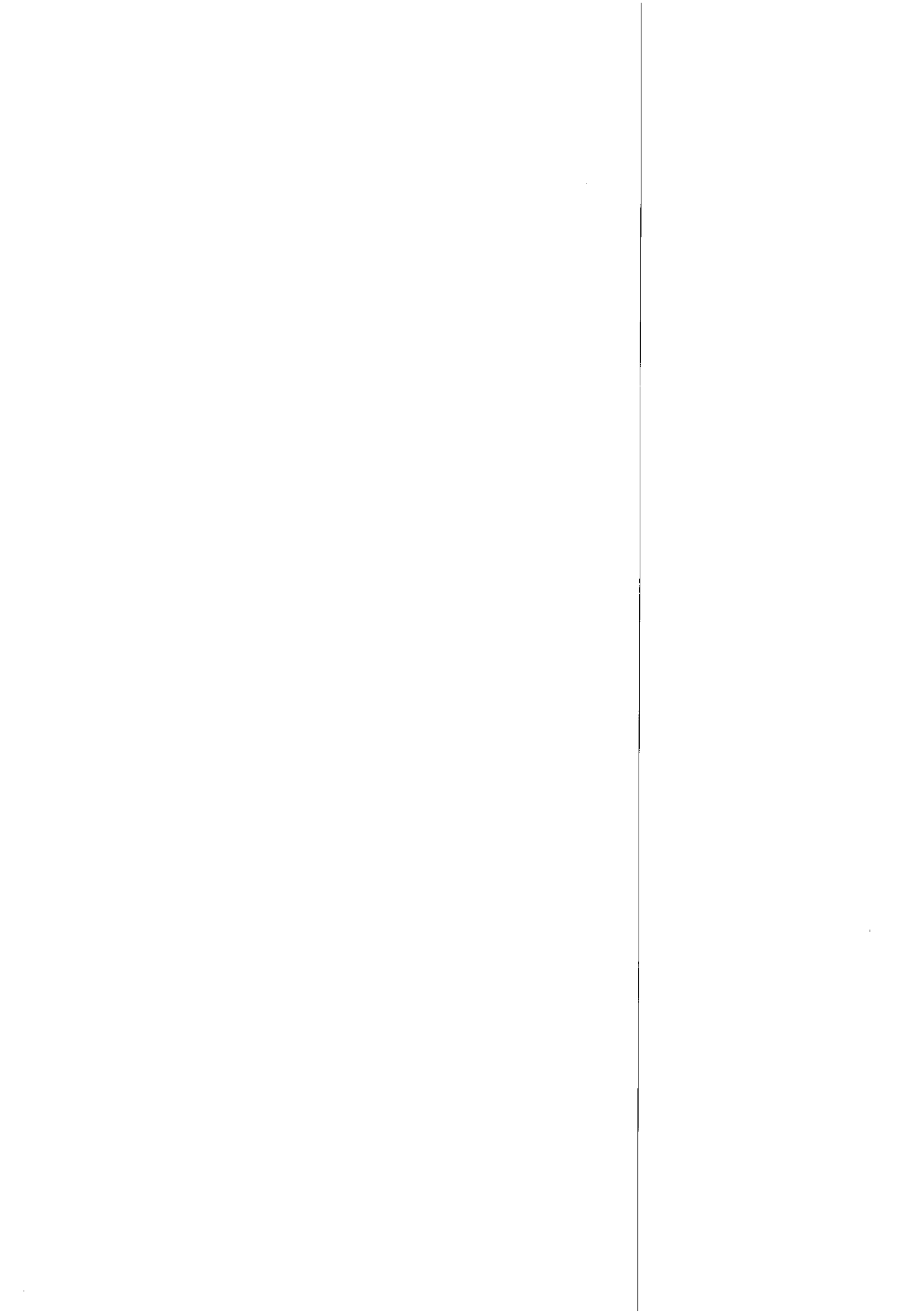
Provincie	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
Gebied							
Aantal bedrijven	37	45	26	29	20	19	32
Gemiddelde oppervlakte cultuurgrond	20,7 ha	20,5 ha	16,4 ha	15,6 ha	15,6 ha	17,7 ha	17,0 ha
	gld	gld	gld	gld	gld	gld	gld
1. Arbeidskosten	410	391	484	443	489	397	454
2. Veevoeder	270	263	260	288	377	248	438
3. Meststoffen	70	83	108	69	48	69	71
4. Pacht	135	110	134	106	114	103	108
5. Onderhoud gebouwen voor rekening pachter	21	19	8	9	10	10	17
6. Kosten werktuigen	81	77	59	68	55	51	55
7. Rente levende inventaris	58	54	60	63	59	53	57
8. Ziektebestrijding en dek- gelden	33	27	48	48	32	29	35
9. Overige kosten	38	33	48	25	35	40	37
Bruto-kosten per ha	1116	1057	1209	1109	1219	1000	1272
Aftrekposten:							
10. Omzet en aanwas rundvee	295	259	299	245	235	242	215
11. Overige opbrengsten	40	33	101	70	60	75	55
Totaal aftrek	335	292	400	315	295	317	270
Netto-kosten per ha	781	765	809	794	924	683	1002
12. Melkproductie per ha in kg	4844	4249	5131	4633	5409	4284	5777
13. Aantal melkkoeien p. ha	1,13	1,09	1,18	1,18	1,42	1,25	1,50
14. Melkproductie p. koe in kg	4287	3898	4348	3926	3809	3427	3851
15. Vetgehalte in %	4,03	3,88	3,83	3,66	3,54	3,51	3,56
16. Melkvetproductie p. ha in kg	195,2	164,9	196,5	169,6	191,5	150,4	205,7
17. Kostprijs per 100 kg melk in gld	16,10	18,00	15,80	17,10	17,10	15,90	17,30
18. Kostprijs per 3,5 kg melkvet in gld	14,00	16,20	14,40	16,40	16,90	15,90	17,00

Tabel 7.

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN DE RUNDVEEHOUDERIJ PER HA
OVER HET BOEKJAAR 1 MEI 1950 - 1 MEI 1951

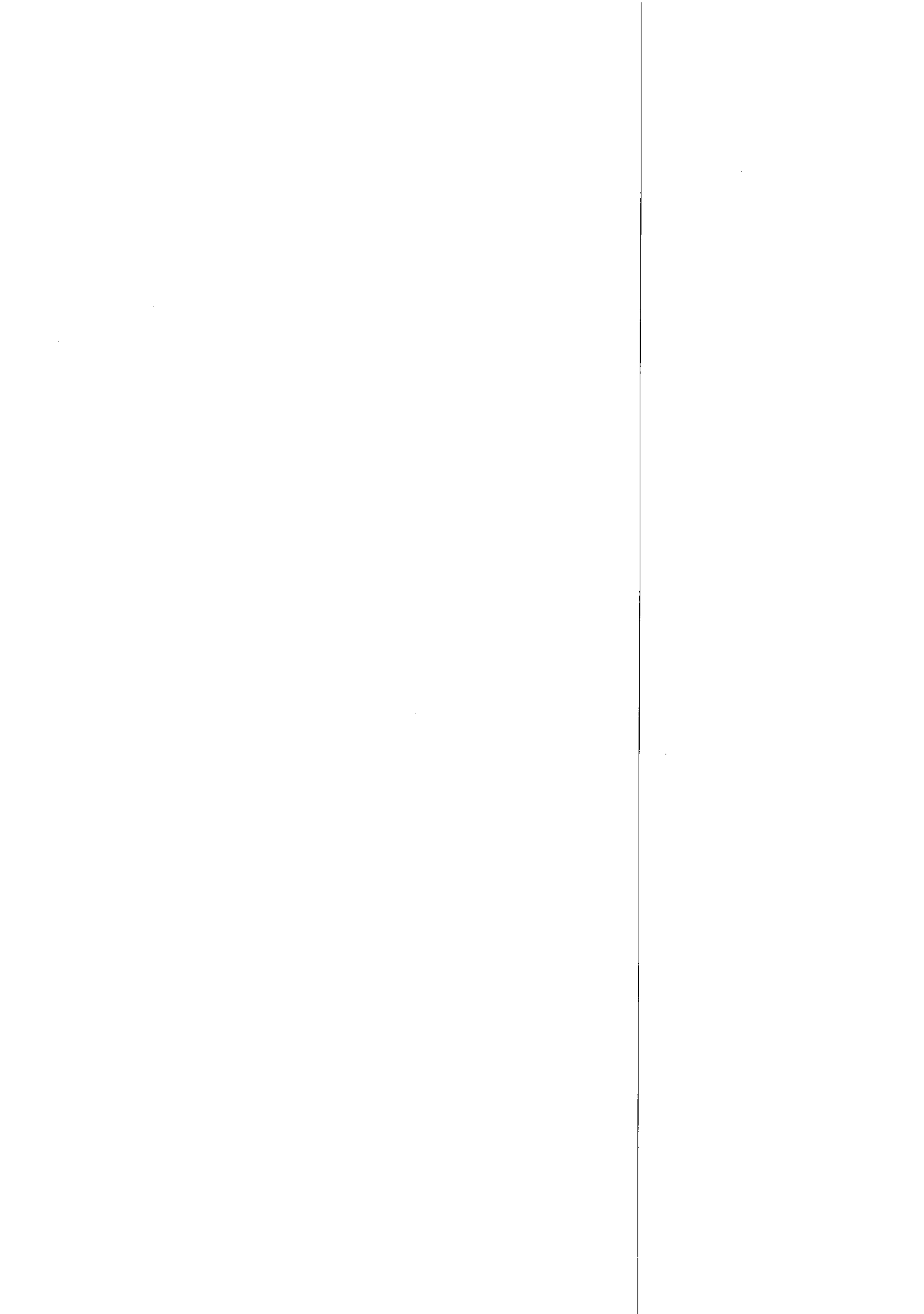
Provincies	Friesland		Noordholland		Zuidholland
	I	II	I	II	
Gebied					
Aantal bedrijven	43	44	34	30	34
Gem. oppervlakte grasl. en voedergewassen	21,8 ha	21,9 ha	16,3	15,3 ha	18,7 ha
	gld	gld	gld	gld	gld
1. Arbeidskosten	406	366	458	411	404
2. Veevoeder	284	324	313	294	488
3. Meststoffen	60	71	94	51	69
4. Pacht	124	107	124	103	103
5. Onderhoud geb. voor rek. pachter	22	19	6	8	19
6. Kosten werktuigen	79	70	61	54	53
7. Rente levende inventaris	53	51	58	53	65
8. Ziektebestrijding en dekgelden	30	23	42	30	31
9. Overige kosten	38	29	41	37	48
Bruto-kosten per ha	1096	1060	1197	1041	1280
Aftrekposten:					
10. Omzet en aanwas rundvee	317	276	306	205	188
11. Overige opbrengsten	34	21	73	43	31
Totaal aftrek	351	297	379	248	219
Netto-kosten per ha	745	763	818	793	1061
12. Melkproductie p.ha in kg	4722	4343	5328	4660	6173
13. Aantal melkkoeien p.ha	1,11	1,11	1,21	1,24	1,62
14. Melkproductie p.koe in kg	4254	3913	4403	3758	3810
15. Gemiddeld vetgehalte in %	4,05	3,88	3,80	3,64	3,54
16. Melkvetproductie p.ha in kg	191,2	168,3	202,6	169,7	218,6
17. Kostprijs p.100 kg melk in gld	15,80	17,60	15,40	17,-	17,20
18. Kostprijs p. 3,5 kg melkvet in gld	13,60	15,90	14,10	16,40	17,-

Tabel 8.

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN DE
RUNDVEEHOUDERIJ PER HA OVER HET BOEKJAAR
1 MEI 1949 - 1 MEI 1950

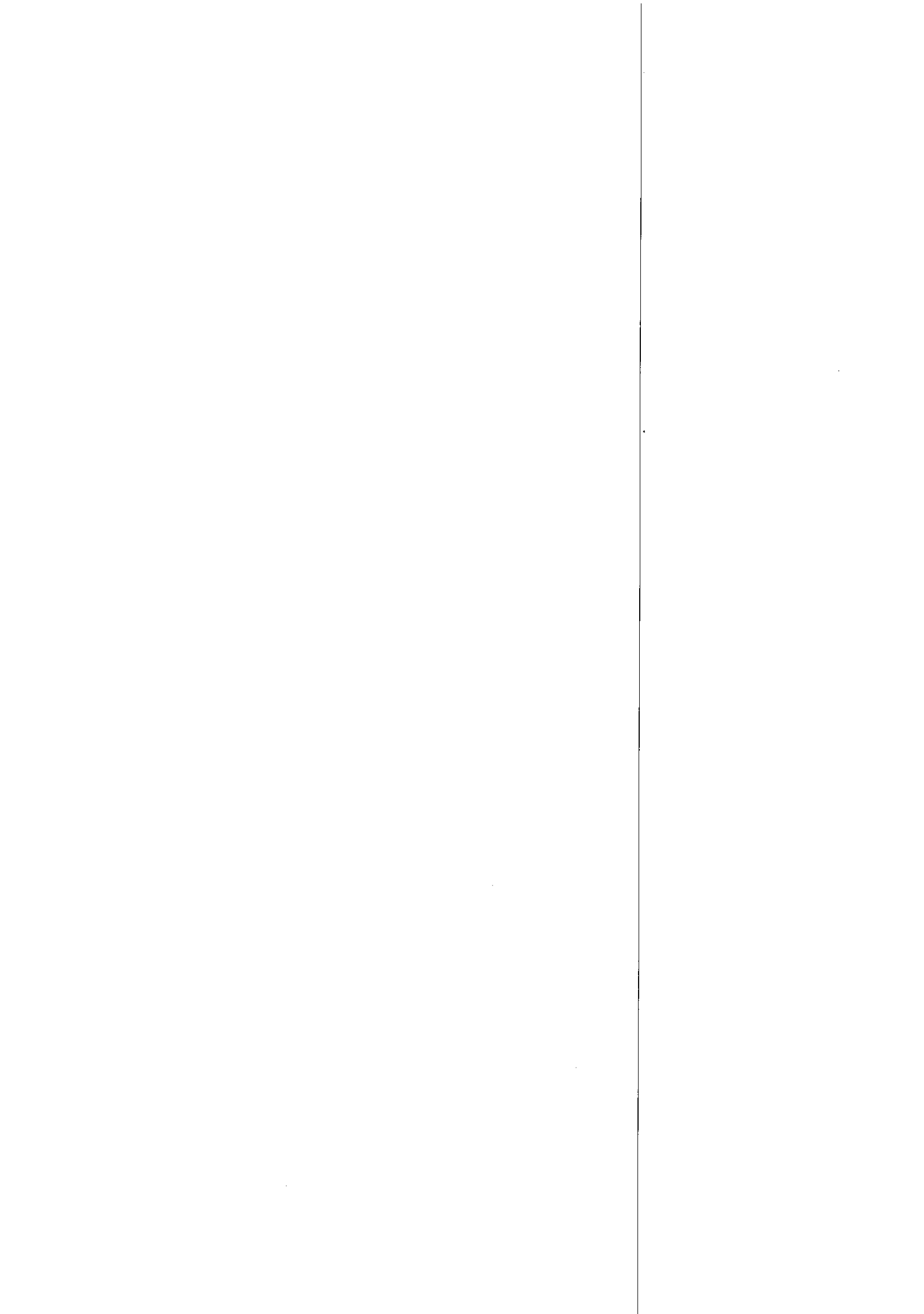
Provincie	Friesland		Noordholland		Zuidholland
Gebied	I	II	I	II	
Aantal bedrijven	35	65	29	30	33
Gen. oppervlakte gras- land + voedergewassen	24,5 ha	23,5 ha	16,8 ha	16,2 ha	19,2 ha
	gld	gld	gld	gld	gld
1. Arbeidskosten	360	333	443	408	369
2. Veevoeder	279	282	231	234	398
3. Meststoffen	48	72	72	49	63
4. Pacht	119	99	122	96	105
5. Onderhoud geb. voor rek. pachter	18	16	9	9	22
6. Kosten werktuigen	59	55	53	53	55
7. Rente levende inventaris	41	42	45	44	54
8. Ziektebestrijding en dekgelden	26	20	37	23	27
9. Overige kosten	36	28	33	29	30
Bruto-kosten per ha	986	947	1045	945	1123
Aftrekposten:					
10. Omzet en aanwas rundvee	252	242	229	183	163
11. Overige opbrengsten	38	30	62	45	32
Totaal aftrek	290	272	291	228	195
Netto-kosten per ha	696	675	754	717	928
12. Melkproductie per ha in kg	4529	4384	5141	4645	6122
13. Aantal melkkoeien per ha	1,04	1,08	1,14	1,19	1,58
14. Melkproductie p.koe in kg	4355	4059	4510	3903	3875
15. Gemiddeld vetgehalte in %	4,02	3,92	3,79	3,66	3,54
16. Melkvetproductie p.ha in kg	182	172	195	170	217
17. Kostprijs per 100 kg melk in gld	15,40	15,40	14,70	15,40	15,20
18. Kostprijs per 3,5 kg melk- vet in gld	13,40	13,70	13,50	14,80	15,-

Tabel 9.

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN DE RUNDVEEHOUDERIJ PER
HA OVER HET BOEKJAAR 1 MEI 1948 - 1 MEI 1949

Provincie	Friesland		Noordholland		Zuidholland
	I	II	I	II	
Gebied					
Aantal bedrijven	31	64	25	19	31
Gem. oppervlakte gras- land + voedergrassen	25,1 ha	23,4 ha	19,0 ha	17,4 ha	19,5 ha
	gld	gld	gld	gld	gld
1. Arbeidskosten	313	303	338	344	338
2. Veevoeder	249	248	189	207	341
3. Meststoffen	47	63	59	52	53
4. Pacht	114	97	112	99	89
5. Onderhoud gebouwen voor rekening pachter	9	10	9	7	15
6. Kosten werktuigen	46	45	40	39	51
7. Rente levende inv.	27	28	29	29	35
8. Ziektebestrijding en dekgelden	23	17	31	23	22
9. Overige kosten	35	30	32	26	29
Bruto-kosten per ha	863	841	839	826	973
Aftrekposten:					
10. Omzet en aanwas rundvee	216	186	192	146	120
11. Overige opbrengsten	48	37	72	45	50
Totaal aftrek	264	223	264	191	170
Netto-kosten per ha	599	618	575	635	803
12. Melkproductie per ha in kg	4151	3956	4038	4324	5541
13. Aantal melkkoeien p. ha	0,945	1,00	0,99	1,13	1,47
14. Melkproductie per koe in kg	4392	3956	4079	3826	3769
15. Gemiddeld vetgehalte in %	3,97	3,87	3,67	3,62	3,51
16. Melkvetproductie per ha in kg	165	153	148	157	194
17. Kostprijs per 100 kg melk in gld	14,40	15,60	14,20	14,70	14,50
18. Kostprijs per 3,5 kg melkvet in gld	12,70	14,10	13,60	14,20	14,50

TOELICHTING OP DE BEREKENING VAN DE KOSTPRIJS VAN MELK, WELKE VOOR
HET JAAR 1953/54 IN DE VOORNAAMSTE WEIDEGEBIEDEN ONDER NORMALE
PRODUCTIEOMSTANDIGHEDEN KAN WORDEN VERWACHT

A. Raming van de kosten en de nevenopbrengsten

1. De loonkosten

Er zal in dit rapport naast het arbeidsloon en de sociale lasten nog worden gerekend met de vergoeding voor de bedrijfsleiding van de boer. Deze laatste post is niet ontleend aan de boekhoudingen, maar aan een voorlopige afspraak tussen het Ministerie van Landbouw en de Stichting voor de Landbouw.

a. Het arbeidsloon en de sociale lasten

Bij het berekenen van het loonbedrag voor de voorcalculatie 1953/54 is rekening gehouden met het betaalde loonbedrag in de voorgaande boekjaren. De loonbedragen uit de voorgaande boekjaren zijn hiervoor omgerekend op het loonpeil voor 1953/54. De hiervoor gebruikte wijzigingscoëfficiënten zijn verkregen door een vergelijking van het loonpeil uit de diverse jaren met het voor 1953/54 verwachte loonpeil.

Het loonpeil voor 1953/54 is als volgt vastgesteld.

Voorcalculatie 1953/54. Weekloon vaste arbeider-veeverzorger 1)

Friesland	I	f. 58,40
	II	" 58,40
Noordholland	I	" 60,55
	II	" 60,55
	III	" 60,55
Utrecht		" 56,75 2)
Zuidholland		" 57,45

- 1) Exclusief verhoging voor de Wachtgeld- en Werkloosheidswet.
2) Inclusief verstrekkings in natura volgens C.A.O.

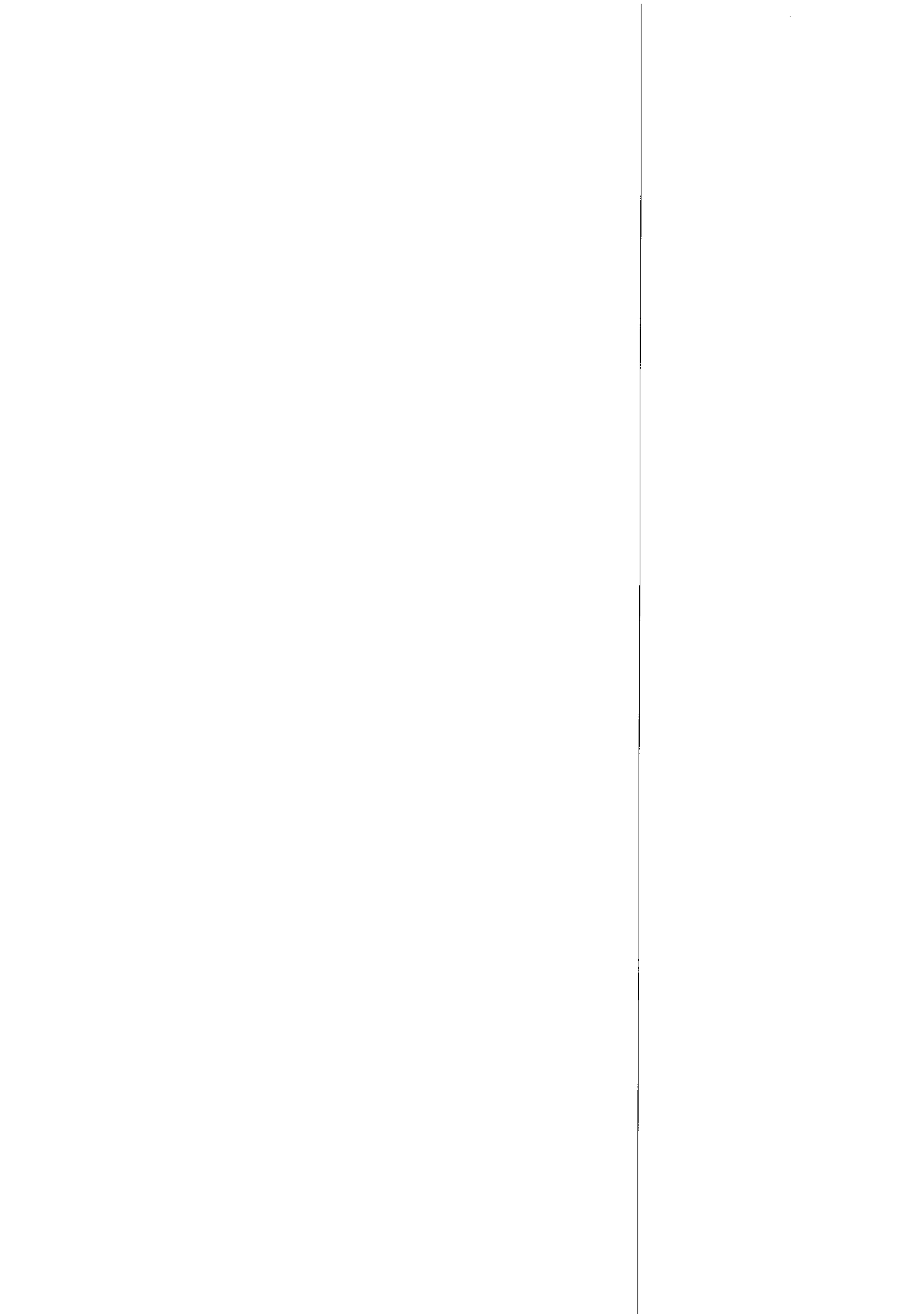
Voor het berekenen van de wijzigingscoëfficiënt ingevolge de wachtgeld- en werkloosheidswet is er rekening mee gehouden dat de premies ingevolge deze wet (1,1% voor de vaste en 4,4% voor de losse arbeiders) alleen worden toegekend aan de betaalde arbeidskrachten en niet aan de gezinsleden.

Bij het berekenen van deze premies is rekening gehouden met de verdeling van het loon zoals dat in 1952/53 was.

Tabel 10.

BOEKJAAR 1952/53. VERDELING LOON (IN %) OVER DE
CATEGORIEËN ARBEIDSKRACHTEN

	Eigen arbeidskrachten (gewaardeerd loon)		Vreemde arbeidskrachten (betaald loon)	
	Boer	Gezinsleden	vaste arb.	losse arb.
Friesland I	42	11	39	8
" II	50	20	19	11
Noordholland I	46	26	21	7
II	56	24	15	5
III	48	28	20	4
Utrecht	50	20	24	6
Zuidholland	45	27	23	5

In tabel 11 is een overzicht gegeven van de aldus omgerekende loonbedragen uit de diverse boekjaren.

In Friesland beweegt het loonbedrag zich de laatste jaren op een vrij constant niveau. In Noordholland I en II is er een neiging tot een daling van het loonbedrag. In Zuidholland is er nogal wat variatie. Over Noordholland III en Utrecht is weinig te zeggen daar wij hier nog maar over twee boekjaren beschikken.

Het gemiddelde van de laatste twee jaren blijkt goed overeen te komen met de ontwikkeling zoals wij die in de cijfers naar voren zien komen en wij hebben dit gemiddelde dan ook als genormaliseerd loonbedrag voor de voorcalculatie aangehouden.

De cijfers waren als volgt:

Tabel 11.

ARBEIDSKOSTEN RUNDVEEHOUDERIJ HERLEID OP HET NIVEAU 1953/54 (EXCL. SOCIALE LASTEN)

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
Boekjaar 1949/50	357	329	435	400	-	-	365
" 1950/51	376	339	420	375	-	-	375
" 1951/52	359	342	420	384	425	348	397
" 1952/53	359	340	408	367	390	332	368
Gemiddeld	363	338	421	381	407	340	376
Voorcalculatie 1953/54	359	341	414	375	407	340	382

De sociale lasten worden - rekening houdende met de wijzigingen ingevolge de Wachtgeld- en Werkloosheidswet, heffingen kinderbijslagwet en pensioenpremie als volgt.

Aandeel werkgevers

Ziekteverzekering	2,0%
Ziekenfondsenbesluit	2,0
Ongevallenwet	1,7
Invaliditeits- en ouderdomsverz.	1,1
Vereveningsheffing	4,0
Kinderbijslagwet	5,5
Bedrijfspensioenfonds	2,7
Wachtgeld- en Werkloosheidswet	0,5 1)

Totaal 19,5%

De arbeidskosten zijn samengevat in onderstaande tabel:

Tabel 12.

VOORCALCULATIE 1953/54 - ARBEIDSKOSTEN (GLD PER HA)

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
1. Loonbedrag 1953/54	359	341	414	375	407	340	382
2. Sociale lasten 19,5%	70	66	81	73	79	66	74
3. Arbeidskosten totaal	429	407	495	448	486	406	456

1) Bij dit percentage is rekening gehouden met de verdeling van het loon, zoals dat in 1952/53 was.

De vergoeding voor de bedrijfsleiding

b. Ingevolge een (voorlopige) afspraak tussen het Ministerie van Landbouw en de Stichting voor de Landbouw zal als vergoeding voor de bedrijfsleiding op weidebedrijven f. 25,- per ha en bovendien f. 20,- per melkkoe en f. 35,- per 10 schapen in rekening worden gebracht. Hierbij is voor de voorcalculatie uitgegaan van de genormaliseerde melkveebezetting en van het aantal schapen in 1952/53.

Tabel 13.

VOORCALCULATIE 1953/54. VERGOEDING VOOR BEDRIJFSLEIDING

	Friesland				Noordholland						Utrecht		Zuidholland	
	I		II		I		II		III					
	st/ha	Gld/ha	st/ha	Gld/ha	st/ha	Gld/ha	st/ha	Gld/ha	st/ha	Gld/ha	st/ha	Gld/ha	st/ha	Gld/ha
a. Vergoeding naar oppervlakte		25,-		25,-		25,-		25,-		25,-		25,-		25,-
b. Melkveebezetting	1,11		1,09		1,19		1,20		1,42		1,22		1,56	
Vergoeding naar melkveebezetting		22,20		21,80		23,80		24,-		28,40		24,40		31,20
c. Schapenbezetting	0,26		0,23		0,84		0,61		0,63		0,23		0,36	
Vergoeding naar schapenbezetting		0,90		0,80		2,95		2,15		2,20		0,60		1,25
Totaal vergoeding		48,10		47,60		51,75		51,15		55,60		50,20		57,45

Voor de in tabel 15 weergegeven arbeidsbeloning van de boer is de gemiddelde arbeidstijd van de boer over de laatste jaren genomen. Deze arbeidstijd is uitgedrukt in procenten van die van een volwaardige vaste arbeider-veeverzorger.

Tabel 14.

DOOR DE BOER VERRICHTTE HANDENARBEID IN % VAN DIE VAN EEN VOLWAARDIGE ARBEIDER-VEEVERZORGER

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
1948/49	92	91	93	98	-	-	93
1949/50	91	92	94	102	-	-	94
1950/51	96	92	91	95	-	-	93
1951/52	93	93	92	98	90	100	97
1952/53	92	96	95	99	90	97	94
Gemiddeld	93	93	93	98	90	98	94

De totale arbeidsbeloning van de boer wordt dan als volgt berekend.

Tabel 15.

VOORCALCULATIE 1953/54. BEREKENING ARBEIDSBELONING VAN DE BOER

	Jaarloos 1) vaste arbeider-veeverzorger	Door de boer verrichte handenarbeid in % van volw. vaste arb.-veeverzorger	Jaarloos boer	Inclusief 2) 19,0 % sociale lasten
	gld	%	gld	gld
Friesland I	3095	93	2878	3425
II	3095	93	2878	3425
Noordholland I	3209	93	2984	3550
II	3209	98	3145	3743
III	3209	90	2888	3437
Utrecht	3008	98	2948	3508
Zuidholland	3046	94	2863	3407

1) Weekloon exclusief loonsverhoging ingevolge W.- en W.-wet; incl. 1 week vacantieloeslag.

2) Exclusief 0,5% sociale lasten voor W.- en W.wet.

2. Veevoeder

a. Krachtvoer

Hieronder volgt een overzicht van het krachtvoergebruik in kg per koe in de voorgaande boekjaren.

Tabel 16.

KRACHTVOER IN KG PER KOE

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
1948/49	303	331	-	-	-	-	261
1949/50	357	410	-	-	-	-	324
1950/51	310	380	337			-	330
1951/52	183	223	254	259	292	312	259
1952/53	269	333	313	325	494	424	428
Gemiddeld	284	335	301	307	393	368	320

Uit deze cijfers blijkt duidelijk, dat het laatste jaar weer aanmerkelijk meer krachtvoer is gebruikt dan het jaar daarvoor, toen het verbruik wel uitzonderlijk laag was. In het vorige rapport zijn een aantal oorzaken opgesomd welke dit uitzonderlijk lage verbruik in 1951/52 kunnen verklaren. Wij zullen niet in een herhaling treden, maar geven alleen enkele cijfers over twee factoren, welke het krachtvoergebruik kunnen beïnvloeden, nl. het percentage wintermelk en de lengte van de stalperiode.

Een andere factor nl. de kwaliteit (eiwitgehalte) zullen wij in onze beoordeling betrekken bij de bespreking van de aan te nemen prijzen. Hier zij slechts opgemerkt, dat in de jaren dat de distributie nog invloed had op het voederverbruik er vrij veel voer zal zijn bijgekocht met een laag eiwitgehalte als bonvrij voer. Bij de beoordeling van het aantal verbruikte kilogrammen moet hiermede wel rekening worden gehouden.

Het percentage wintermelk was de laatste jaren als volgt:

Tabel 17.

% WINTERMELK

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
1949/50	41	40	37	39	-	-	40
1950/51	41	39	35	36	-	-	37
1951/52	38	38	36	37	38	33	36
1952/53	43	42	39	41	42	37	40

Wij zien, dat in het laatste jaar het percentage wintermelk hoger is geweest dan normaal, zodat het hogere verbruik van krachtvoer in 1952/53 inderdaad hierdoor enige verklaring kan vinden.

Tabel 18.

De lengte van de stalperiode was als volgt:

	In de wei						Op stal					Duur stalperiode in dagen					
	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1948	1949	1950	1951	1952	48/49	49/50	50/51	51/52	52/53	
Friesland	I	28-4	27-4	3-5	6-5	27-4	3-5	3-11	2-11	27-9	31-10	23-10	175	182	221	179	192
	II	27-4	28-4	4-5	4-5	24-4	26-4	2-11	3-11	7-10	1-11	20-10	177	182	209	175	188
Noordholland	I	-	-	23-4	27-4	16-4	20-4	-	-	25-10	11-11	30-10	-	-	184	187	172
	II	-	20-4	29-4	30-4	16-4	20-4	-	9-11	25-10	9-11	29-10	-	171	187	159	173
	III	-	-	-	30-4	18-4	21-4	-	-	-	27-10	18-10	-	-	-	174	185
Utrecht		-	-	-	29-4	15-4	21-4	-	-	-	17-11	29-10	-	-	-	150	174
Zuidholland		14-4	15-4	23-4	25-4	16-4	20-4	9-11	8-11	25-10	3-11	24-10	157	166	181	165	178

De stalperiode blijkt ook in 1952/53 iets langer te zijn geweest dan wat als normaal kan worden gezien. Het verschil is echter niet groot, zodat ook deze oorzaak wel enige, maar toch niet zo'n geheel grote invloed kan hebben gehad. Overigens kan hierbij worden opgemerkt, dat een verlenging van de stalperiode in het voorjaar een grotere invloed op het krachtvoergebruik zal hebben dan in het najaar. Uit een vergelijking van de lengte van de stalperiode met het krachtvoerverbruik blijkt, dat gemiddeld gerekend moet worden met ongeveer 4 kg krachtvoer per koe extra voor elke dag verlenging van de stalperiode, onafhankelijk van de vraag of de verlenging in het voorjaar of in het najaar valt.

Vergelijken wij nu de verbruikte hoeveelheden in de verschillende jaren, dan blijkt in alle gebieden behalve in Zuidholland de neiging te bestaan tot een verminderd verbruik. In Zuidholland zien wij juist het tegengestelde. Wij menen dat het verminderde verbruik van de laatste jaren een verbetering in de bedrijfsvoering betekent of zo men wil een aanpassing aan de gestegen prijzen van het krachtvoer. Zoals hierna zal blijken moet thans rekening worden gehouden met een daling van de prijzen van het krachtvoer. Wij menen, dat deze daling niet zal leiden tot een stijging van het verbruik. Van deze lagere prijzen kan ook nog wel een prikkel uitgaan om het verbruik van krachtvoer in te krimpen door rationeler te voeden of door beter voer in het eigen bedrijf te winnen. Bij de berekening van de kosten voor de bemesting zal hiermede eveneens rekening worden gehouden.

Geleid door bovenstaande overwegingen stellen wij de benodigde hoeveelheden krachtvoer per koe als volgt vast.

GENORMALISEERD KRACHTVOERGEBRUIK IN KG PER
KOE (AFGEROND)

Friesland	I	250
"	II	300
Noordholland	I	300
"	II	300
"	III	390
Utrecht		370
Zuidholland		325

In Friesland is rekening gehouden met een lager verbruik dan het gemiddelde, omdat rekening is gehouden met de ontwikkeling in het verbruik gedurende de laatste jaren. In de andere gebieden is het gemiddelde ongeveer aangehouden.

De prijs van krachtvoer is verschillend al naarmate het eiwitgehalte varieert. Uit onderstaande tabel blijkt, dat verreweg het grootste deel van het verbruikte krachtvoer uit de duurdere soorten bestaat nl. rundveemeel en -koekjes en kalvermeel. Dit laatste is overigens niet van grote betekenis.

Bij de schatting van de te verwachten prijzen voor de stalperiode 1953/54 zal worden uitgegaan van de samenstellingen van gemengd rundveemeel volgens de C.L.O.-controle, van 18 September 1953.

Tabel 19.

DE VERHOUDING VAN HET VERBRUIK IN KG EN DE BETAALDE PRIJZEN
IN GLD VAN ENKELE AANGEKOCHTE KRACHTVOEDERS
BOEKJAAR 1952 - 1953

	Friesland				Noordholland						Utrecht		Zuidholland	
	I		II		I		II		III		%	Prijs	%	Prijs
	%	Prijs	%	Prijs	%	Prijs	%	Prijs	%	Prijs				
1. Rundermee1	88	39,10	83	39,80	79	38,00	85	38,30	78	37,80	74	37,60	69	37,60
2. Weidemeel	0	-	0	-	1	27,90	-	-	1	26,40	1	27,20	3	27,40
3. Kalvermeel	4	41,30	5	41,10	8	38,60	8	40,20	8	40,00	10	39,50	5	38,70
4. Grasmee1	3	28,60	3	27,60	3	29,20	1	29,50	3	28,80	2	24,90	2	28,20
5. Lucernemeel	-	-	2	31,10	1	27,10	2	28,90	-	-	0	-	4	27,60
6. Bonenmeel	0	-	-	-	-	-	1	-	3	36,60	1	36,90	4	35,80
7. Roggemeel	0	-	0	-	1	33,40	-	-	6	32,30	8	31,90	2	33,20
8. Havermeel + Harde haver	2	30,70	2	32,70	3	32,00	1	31,20	1	31,80	3	31,10	6	30,90
9. Maïsmee1	-	-	0	-	-	-	0	-	0	-	1	37,00	0	-
10. Haver afval- meel	2	14,10	3	16,90	0	-	1	-	-	-	0	-	3	13,40
11. Mineraalkoek	0	-	1	28,50	0	-	0	-	-	-	0	-	0	-
12. Overige krachtvoeders	-	-	1	-	4	-	1	-	0	-	0	-	2	-
Totaal	100		100		100		100		100		100		100	
Boekjaar 1951 - 1952														
1. Rundermee1	35	39,60	32	41,60	31	40,00	25	40,10	85	39,80	91	39,70	71	39,90
" brokjes	15	37,70	10	40,80	-	-	6	37,00						
2. " koek	33	40,30	36	41,10	41	39,00	44	39,90	-	-	-	-	2	28,60
3. Weidemeel	1	26,20	3	32,70	8	31,30	4	31,30	-	-	-	-	3	39,60
4. Kalvermeel	3	41,70	5	40,00	9	39,50	7	40,10	-	-	1	38,50	8	27,70
5. Grasmee1	6	27,50	10	29,70	2	29,90	9	31,50	-	-	-	-	8	37,70
6. Lucernemeel	1	-	-	-	3	31,10	9	31,50	6	27,10	1	29,60	0	-
7. Bonenmeel	3	38,60	0	-	3	38,50	1	-	6	36,90	3	33,40	8	37,70
8. Roggemeel	-	-	-	-	-	-	1	-	2	37,20	0	-	0	-
9. Havermeel + Harde haver	1	34,60	2	37,20	3	33,70	2	35,70	1	35,80	1	34,50	4	36,20
10. Afw.Rv.meel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-
11. Erwtmeel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	38,20
12. Protenose	2	48,50	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	1	45,80
13. Diversen	0	-	2	-	0	-	1	-	-	-	1	-	1	-
Totaal	100		100		100		100		100		100		100	

Voor de berekening van de te verwachten prijs voor de komende maanden is uitgegaan van een theoretische berekening van de mengvoeders. Deze theoretische berekening is gebaseerd op de prijzen van de grondstoffen, zoals die nu (September 1953) bekend zijn.

In tabel 20 is deze berekening gegeven voor drie mengsels.

Tabel 20.

RUNDVEEVOEDERS
(C.L.O. samenstelling 18-9-'53)

	Prijs per 100 kg	Rundveemeel A		Rundveemeel B		Rundveemeel C	
		re 17,4; vre 14,4 z.w. 65,7; rc 7,5		re 22,7; vre 19,3 z.w. 66,3; rc 7,7		re 27,3; vre 23,6 z.w. 67,1; rc 7,6	
		Samenstelling	Bedrag	Samenstelling	Bedrag	Samenstelling	Bedrag
	gld	kg	gld	kg	gld	kg	gld
Lijnkoek	39,35	5,6	2,20	6,9	2,72	11,9	4,68
Grondnotenkoek	41,50	0,3	0,12	-	-	5,0	2,08
Soyaschroot	39,25	2,8	1,10	8,8	3,45	13,6	5,42
Katoenzaadkoek	31,60	5,0	1,58	7,5	2,37	8,8	2,78
Zonnebloempitkoek	36,50	1,9	0,69	1,9	0,69	1,9	0,69
Sesamkoek	37,75	1,6	0,60	4,4	1,66	6,3	2,38
Negerzaadkoek	27,00	1,9	0,51	5,6	1,51	2,2	0,59
Koolzaadkoek	25,50	3,1	0,79	5,6	1,43	4,4	1,12
Maïsglutenvoermeel	35,00	2,8	0,98	3,2	1,12	3,7	1,30
Gerst	22,50	23,4	5,27	21,6	4,86	11,3	2,54
Rogge	21,50	25,0	5,38	21,9	4,71	19,1	4,11
Haver	21,55	24,1	5,19	10,3	2,22	9,4	2,03
Mineralen	13,50	2,5	0,34	2,5	0,34	2,5	0,34
Vit. D3 prep.	110,00	0,05	0,06	0,05	0,06	0,05	0,06
Totaal		100,05	24,81	100,25	27,14	100,35	30,12
Per 100 kg waarbij rekening gehouden met 1% grondstoffen verlies, 1% verwerkingsverlies en met een waarde van f. 0,10 voor verwerkingsafval.			25,20		27,52		30,52
Bijkomende kosten zoals vracht, malen + mengen, labels en marge.			4,05		4,05		4,22
Prijs per 100 kg			29,25		31,57		34,74
Verwachte verbruikersprijs voor de komende maanden waarbij rekening gehouden met de verbruikersprijs volgens de prijzenstatistiek			± 29,15.		± 31,30		± 34,35

Het blijkt, dat wanneer dergelijke theoretische berekeningen worden vergeleken met de werkelijk betaalde prijzen, deze laatste meestal iets lager uitvallen dan de theoretische berekening. Dit is te verklaren uit het feit dat de fabrikant door het aanbrengen van veranderingen in de mengsels (uiteraard binnen het raam van de voorschriften) kan profiteren van prijsschommelingen van de verschillende producten en hierdoor een iets goedkoper mengsel kan maken dan theoretisch is berekend. In tabel 20 blijkt in hoeverre wij hiermede hebben rekening gehouden.

Wij zullen ons voor de voorcalculatie baseren op de volgende prijzen:

A-meel	f.	29,15	per	100	kg
B-meel	"	31,30	"	"	"
C-meel	"	34,35	"	"	"

In de afgelopen winter waren de prijzen voor deze meelmengsels volgens de statistiek van de verbruikersprijzen van het L.E.I. gemiddeld de volgende:

A-meel	f.	34,25	per	100	kg
B-meel	"	36,45	"	"	"
C-meel	"	39,05	"	"	"

Vergelijken wij deze prijzen met de betaalde prijzen voor het rundermeel uit tabel 19, dan blijkt dat het rundermeel nagenoeg geheel uit het duurdere B- en C-meel heeft bestaan. In Friesland moet zelfs hoofdzakelijk C-meel zijn gebruikt. Dit laatste verklaart dan mede het lagere verbruik in de laatste jaren 1).

Wij zullen voor de voorcalculatie rekening houden met de percentages rundveemeel en kalvermeel, zoals die de laatste twee jaren gemiddeld voorkwamen. Deze waren als volgt:

Gemiddeld percentage rundveemeel en kalvermeel
over boekjaar 1951/52 en 1952/53

Friesland	I	89
	II	87
Noordholland	I	88
	II	89
	III	86
Utrecht		88
Zuidholland		77

Er is dus slechts zeer weinig A-meel of ander goedkoop meel gebruikt.

Wij zullen aannemen, dat het rundveemeel en het kalvermeel voor Friesland geheel uit C-meel zal bestaan. Voor de andere gebieden zullen wij rekenen met de gemiddelde prijs van B- en C-meel. Voor de rest (het goedkopere meel) zullen wij voor alle gebieden de prijs van het A-meel in rekening brengen.

De prijs per 100 kg krachtvoer wordt dan voor de verschillende gebieden als volgt:

Friesland	I	f.	33,75	per	100	kg
	II	"	33,65	"	"	"
Noordholland	I	"	32,40	"	"	"
	II	"	32,40	"	"	"
	III	"	32,30	"	"	"
Utrecht		"	32,40	"	"	"
Zuidholland		"	32,00	"	"	"

1) Het vergt een te ingewikkelde administratie om de verschillende meelmengsels in de boekhouding afzonderlijk te houden. Het is derhalve niet uit de boekhoudingen bekend hoe het verbruik is geweest.

Op basis van deze gegevens kan nu de voorcalculatie worden berekend. De berekening wordt dan als volgt:

Tabel 21.

VOORCALCULATIE 1953/54 - KRACHTVOERKOSTEN

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
Krachtvoer per melk- koe in kg	250	300	300	300	390	370	325
Melkveebezetting per ha	1,11	1,09	1,19	1,20	1,42	1,22	1,56
Krachtvoer per ha in kg	278	327	357	360	554	451	507
Prijs per 100 kg krachtvoer in gld	33,75	33,65	32,40	32,40	32,30	32,40	32,00
Kosten krachtvoer per ha in gld	94	110	116	117	179	146	162

b. Het grasdrogen

Hieronder geven wij de cijfers van de hoeveelheden gedroogd gras per koe, met daarnaast de genormaliseerde hoeveelheden voor de voorcalculatie.

Tabel 22.

GEDROOGD GRAS IN KG PER KOE

	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	Genormaliseerd
Friesland I	182	175	158	195	199	190
II	130	184	112	154	187	170
Noordholl. I	-	-	-	44	108	100
II	-	-	-	6	68	70
III	-	-	-	11	48	50
Utrecht	-	-	-	23	10	15
Zuidholland	68	29	40	9	21	25

Volgens inlichtingen verkregen van de V.C.G. verwacht men voor de zomer van 1954 geen stijging of daling van de kosten voor het drogen van gras. De door de drogers in 1952 berekende kosten zijn daarom ongewijzigd overgenomen uit de boekhoudingen van 1952/53.

Tabel 23.

VOORCALCULATIE 1953/54. KOSTEN GRASDROGEN

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
Gedroogd product in kg per koe	190	170	100	70	50	15	25
Melkveebezetting per ha	1.11	1.09	1.19	1.20	1.42	1.22	1.56
Gedroogd product in kg per ha	211	185	119	84	71	18	39
Kosten per 100 kg gedroogd product in gld	14,10	13,40	15,50	15,80	15,80	17,40	16,50
Kosten grasdrogen per ha in gld	30	25	18	13	11	3	5

c. Melkproducten

Deze kosten hebben betrekking op de uitgaven voor aangekochte melkproducten en de waarde van de - in eigen bedrijf geproduceerde - vervoederde volle melk.

De laatste jaren waren deze kosten en hoeveelheden als volgt:

Tabel 24.

VERVOEDERDE MELKPRODUCTEN EN VOLLE MELK PER KOE

	Aangekocht in gld 1)					Volle melk in kg				
	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53
Friesland I	41	39	29	37	40	213	198	174	148	148
II	37	33	25	32	32	172	174	156	161	145
Noordholland I	-	15	15	15	16	-	160	201	167	182
II	-	17	13	17	15	-	136	143	140	151
III	-	-	-	12	6	-	-	-	159	148
Utrecht	-	-	-	7	5	-	-	-	157	203
Zuidholland	7	7	9	8	11	93	106	109	109	109

1) Inclusief wei, karnemelk en afgeroomde melk van eigen bedrijf.

Daar van de melkproducten niet nauwkeurig bekend is, hoeveel kg van elk product is verbruikt en wat de prijs hiervan is geweest, kan niet worden nagegaan in hoeverre een hoeveelhedsverschil en in hoeverre een prijsverschil van invloed is geweest op de schommelingen in de kosten van de melkproducten. Daar deze bovendien van weinig betekenis zijn, zullen de cijfers uit de boekhoudingen van 1952/53 als basis worden genomen voor de berekening van de voorcalculatie. Ondermelk en karnemelk zijn evenals vorig jaar gewaardeerd tegen f. 5,50 per 100 kg. Aangenomen wordt, dat de post aangekochte melkproducten voor 75% bestaat uit onder- en karnemelk en voor 25% uit wei en andere melkproducten. De prijs van de onder- en karnemelk bedroeg vorig jaar gemiddeld f. 8,-. De prijzen voor de wei en melkpoeder zijn engwijzigd overgenomen.

De wijzigingscoëfficiënt voor de prijzen wordt aldus berekend:

$$\frac{5,50}{8} \times 0,75 + 1 \times 0,25 = 0,766$$

Wat betreft de volle melk zal worden gerekend met de volgende hoeveelheden per melkkoe.

GENORMALISEERD VERBRUIK VAN VOLLE MELK IN
KG PER KOE

Friesland	I	160
	II	160
Noordholland	I	180
	II	140
	III	155
Utrecht		180
Zuidholland		110

De volle melk wordt tegen kostprijs in rekening gebracht.

Tabel 25.

VOORCALCULATIE 1953/54 - MELKPRODUCTEN PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
1. Volle melk in kg	178	174	214	168	220	220	172
2. Volle melk in gld	33	35	38	32	42	40	33
3. Onder- karnemelk en wei in gld	34	27	15	14	7	5	13
Totaal	67	62	53	46	49	45	46

d. Ruwvoeder en stro

Onderstaand geven wij een overzicht van de aangekochte hoeveelheden ruwvoer, uitgedrukt in kg zetmeelwaarde, per koe.

Tabel 26.

RUWVOER IN KG ZETMEELWAARDE PER KOE

	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	Genormaliseerd
Friesland I	247 1)	229 1)	106 1)	177	199	200
II	195 1)	219 1)	215 1)	176	173	180
Noordholland I	-	222	176	146	160	170
II	-	202	210	264	155	200
III	-	-	-	371	318	350
Utrecht	-	-	-	74	124	100
Zuidholland	493	536	495	477	475	475

1) Alleen de bedrijven, welke al deze jaren hebben meegedaan.

Beschouwen wij deze cijfers, dan is er een neiging om minder ruwvoer aan te kopen. Deze neiging is evenwel niet sterk. Het genormaliseerde bedrag wijkt daarom niet ver af van het gemiddelde van de voorafgaande jaren.

Over de prijzen van de verschillende ruwvoedermiddelen valt weinig te zeggen.

Hieronder volgt allereerst een overzicht van de verhoudingen waarin de verschillende ruwvoedermiddelen werden aangekocht, alsmede van de betaalde prijzen.

Tabel 27.

VERHOUDING VAN HET VERBRUIK IN KG ZETMEELWAARDE EN BETAALDE PRIJZEN IN GLD VAN ENKELE AANGEKOCHTE RUWVOEDERS
BOEKJAAR 1952-1953

	Friesland				Noordholland						Utrecht		Zuidholland	
	I		II		I		II		III					
	%	Prijs	%	Prijs	%	Prijs	%	Prijs	%	Prijs	%	Prijs	%	Prijs
1. Voederbieten	34	31,70	20	32,00	35	26,80	30	30,30	11	30,30	3	-	7	30,50
2. Suikerbieten	11	40,60	7	43,00	2	-	3	-	7	48,20	4	47,70	1	47,50
3. Gedroogde pulp	17	25,20	18	25,30	26	24,90	14	25,80	7	26,40	26	25,60	15	24,40
4. Natte pulp	0	-	3	-	2	-	28	14,70	5	15,10	6	-	7	16,10
5. Voederaardapp.	8	5,40	4	6,40	8	5,40	0	-	4	-	16	6,10	12	5,30
6. Aardapp. vezels	7	19,40	36	19,90	-	-	-	-	9	21,30	12	20,80	7	27,50
7. Bietenloof	10	18,80	7	17,80	17	17,20	3	-	8	17,20	-	-	15	19,30
8. Schillen	-	-	0	-	-	-	11	-	42	3,80	17	-	9	3,70
9. Bostel	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	2	-	7	64,40
10. Melasse	0	-	0	-	1	-	1	16,50	1	-	11	18,30	1	-
11. Hooi (aank.)	3	123,80	3	112,90	1	-	4	-	0	-	1	-	0	-
12. Graanstro	-	44,90	-	44,60	-	48,90	-	42,10	-	46,10	-	53,50	-	48,20
13. Overige ruwvoeders	10	-	2	-	8	-	6	-	6	-	2	-	19	-
Totaal	100		100		100		100		100		100		100	

Voor de voorcalculatie 1953/54 zal van dezelfde prijzen worden uitgegaan als betaald werden in 1952/53 met uitzondering van droge pulp. De prijs hiervan zal waarschijnlijk f. 2,50 per 100 kg lager zijn dan in 1952/53.

Het verbruik van stro wordt afzonderlijk genormaliseerd. Als normaal wordt het gemiddelde aangenomen van de laatste jaren.

Tabel 28.

STRO IN KG PER KOE

		1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	genormaliseerd
Friesland	I	452 1)	399 1)	371 1)	275	399	380
	II	310 1)	361 1)	393 1)	217	297	320
Noordholland	I	-	279	441	345	365	360
	II	-	313	405	278	331	330
	III	-	-	-	165	204	180
Utrecht		-	-	-	109	124	120
Zuidholland		222	319	315	117	287	250

1) Alleen de bedrijven, welke al deze jaren hebben meegedaan.

De stroprijs is gesteld op f. 55,- per 1.000 kg. Hierbij kan worden opgemerkt, dat deze prijs niet behoeft overeen te stemmen met de marktprijs. Wij menen nl. dat bij de genormaliseerde hoeveelheid ook een prijs hoort die als normaal kan worden gezien. Een hogere prijs zou aanleiding zijn tot een verminderd verbruik. Het uiteindelijk in rekening te brengen bedrag ondergaat dan echter geen grote veranderingen.

Hieronder volgt tenslotte nog een overzicht van de cijfers uit de boekhoudingen van 1952/53.

Tabel 29.

BOEKJAAR 1952/53 -
KOSTEN RUWVOER EN STROOISEL IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
1. Voederbieten	24	12	17	17	16	1	16
2. Suikerbieten	7	4	1	2	10	2	2
3. Gedroogde pulp	16	16	21	12	15	17	46
4. Natte pulp	-	2	2	13	5	2	15
5. Aardappelen	6	2	4	-	6	8	27
6. Aardappelvezels	3	14	-	-	8	4	15
7. Bietenloof	4	2	6	11	6	-	21
8. Schillen	-	-	-	5	45	1	15
9. Bostel	-	-	-	-	1	2	25
10. Voorraadafname	15	4	9	5	9	10	9
11. Overige ruwvoerders	8	4	6	2	11	7	57
12. Strooisel	1	2	2	1	3	1	2
13. Kosten ensileren	2	3	3	5	3	2	4
Totaal per ha	86	65	71	73	138	57	254
14. Graanstro	20	15	21	16	13	8	21

De voorcalculatie wordt uit de boekhouding 1952/53 berekend door middel van wijzigingscoëfficiënten voor het verschil tussen de voorcalculatie en de gegevens uit de boekhouding 1952/53 wat betreft:

- de hoeveelheid zetmeelwaarde,
- de prijs van de droge pulp,
- de melkveebezetting per ha.

Tabel 30.

VOORCALCULATIE 1953/54
KOSTEN RUWVOER EN STRO IN GLD PER HA

	Nacalculatie	Wijzigingscoëff. (excl. voor stro)			Voorcalculatie		
	Ruwvoer 1)	Hoeveelheid	x Prijs	x Veebezetting	Ruwvoer	Stro	Totaal
Friesland I	71	1,005	x 0,977	x 1,009	70	23	93
II	61	1,040	x 0,974	x 1,000	62	19	81
Noordholl. I	62	1,063	x 0,966	x 1,000	64	24	88
II	68	1,290	x 0,982	x 1,008	87	22	109
III	129	1,101	x 0,988	x 1,000	140	14	154
Utrecht	47	0,806	x 0,964	x 1,034	38	8	46
Zuidholl.	245	1,000	x 0,981	x 1,013	244	21	265

1) Met de afname van de voorraad ruwvoer uit eigen bedrijf wordt geen rekening gehouden bij de voorcalculatie, daar in normale omstandigheden geen sprake kan zijn van een af- of toename van het ruwvoer.

e. Weidegeld

De post weidegeld is voor de voorcalculatie ongewijzigd uit de boekhouding 1952/53 overgenomen.

De totale voederkosten worden dan tenslotte als volgt:

Tabel 31.

VOORCALCULATIE 1953/54
VOEDERKOSTEN EN WEIDEGELD IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1. Krachtvoer	94	110	116	117	179	146	162
2. Kosten gras- drogen	30	25	18	13	11	3	5
3. Melkproducten	67	62	53	46	49	45	46
4. Ruwvoer en stro	93	81	88	109	154	46	265
5. Weidegeld	6	7	4	3	11	3	6
Totaal	290	285	279	288	404	243	484

3. Meststoffen

De hoeveelheden gestrooide zuivere meststof waren de laatste jaren als volgt:

Tabel 32.

HOEVEELHEDEN ZUIVERE MESTSTOFFEN IN KG PER HA

	N					P ₂ O ₅					K ₂ O				
	48/	49/	50/	51/	52/	48/	49/	50/	51/	52/	48/	49/	50/	51/	52/
	49	50	51	52	53	49	50	51	52	53	49	50	51	52	53
Friesland I	45	43	47	62	69	19	26	27	24	21	2	1	6	3	3
Friesland II	42	49	43	54	56	34	38	35	37	34	12	21	24	31	25
Noordholland I	-	58	69	83	89	-	31	33	37	36	-	8	14	17	17
Noordholland II	-	32	28	46	40	-	39	33	33	30	-	5	7	9	8
Noordholland III	-	-	-	25	32	-	-	-	22	22	-	-	-	8	11
Utrecht	-	-	-	36	38	-	-	-	29	29	-	-	-	26	29
Zuidholland	36	36	39	48	38	25	34	23	19	18	11	16	17	16	10

Bij de stikstof is een stijging waar te nemen. In sommige gebieden zelfs een zeer sterke. Bij de kali zien wij ook wel een gunstige ontwikkeling, alleen is deze niet zo sterk als bij de stikstof. Het verbruik van fosfor is in de meeste gebieden vrij stabiel. In sommige gebieden is een lichte achteruitgang in het verbruik waar te nemen.

Rekening houdend met deze tendenties menen wij, dat wij de volgende hoeveelheden als normaal moeten beschouwen.

Tabel 33.

VOORCALCULATIE 1953/54
GENORMALISEERDE HOEVEELHEDEN MESTSTOFFEN IN KG PER HA

		N	P ₂ O ₅	K ₂ O
Friesland	I	72	23	3
	II	57	35	30
Noordholland	I	93	37	18
	II	45	31	9
	III	35	22	12
Utrecht		40	29	30
Zuidholland		45	20	15

Met behulp van de statistiek van de verbruikersprijzen van het L.E.I. en de nu reeds bekende groothandelsprijzen kan de volgende prijsvergelijking worden gemaakt. Deze vergelijking geldt voor de volgende perioden:

voor stikstof Maart t/m September in 1952 en 1954
voor fosfaten October/November t/m Maart in 1951/52 en 1953/54
voor kali October t/m Maart in 1951/52 en 1953/54

PRIJZEN PER 100 KG

	1952	1954	Wijzigings- coëfficiënt
Kalksalpeter	17,15	16,15	0,971 voor N-meststoffen
Zwavelzure ammoniak	17,65	17,15	
Kalkammonsalpeter	17,15	17,15	
Superfosfaat 17%	11,60	8,80	0,751 voor P ₂ O ₅ -meststoffen
Thomasslakkenmeel 17%	10,90	8,10	
Kalizout 40%	11,30	11,90	1,053 voor K ₂ O-meststoffen

Uit de vergelijking van de genormaliseerde hoeveelheden met de hoeveelheden gestrooid in 1952/53 kan eveneens een wijzigingscoëfficiënt voor de hoeveelheden worden berekend.

De totale wijzigingscoëfficiënt wordt dan de volgende:

Tabel 34.

VOORCALCULATIE 1953/54
WIJZIGINGSCOEFFICIENT KUNSTMESTSTOFFEN

		N	P ₂ O ₅	K ₂ O
Friesland	I	1,043 x 0,971 = 1,013	1,095 x 0,751 = 0,822	1,000 x 1,053 = 1,053
	II	1,018 x 0,971 = 0,988	1,029 x 0,751 = 0,773	1,200 x 1,053 = 1,264
Noordholland	I	1,045 x 0,971 = 1,015	1,028 x 0,751 = 0,772	1,059 x 1,053 = 1,115
	II	1,125 x 0,971 = 1,092	1,033 x 0,751 = 0,776	1,125 x 1,053 = 1,185
	III	1,094 x 0,971 = 1,062	1,000 x 0,751 = 0,751	1,091 x 1,053 = 1,149
Utrecht		1,053 x 0,971 = 1,022	1,000 x 0,751 = 0,751	1,034 x 1,053 = 1,089
Zuidholland		1,184 x 0,971 = 1,150	1,111 x 0,751 = 0,834	1,500 x 1,053 = 1,580

De kosten voor de diverse kunstmeststoffen en de varkensmest worden ongewijzigd uit de boekhouding 1952/53 overgenomen.

Tabel 35.

BOEKJAAR 1952/53
MESTSTOFFEN IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
1. Stikstof	62	52	83	39	30	36	36
2. Fosforzuur	15	25	25	20	15	20	12
3. Kali	1	9	6	3	4	10	4
4. Div. kunstmeststoffen	1	2	1	2	1	3	5
5. Varkensmest	1	4	7	1	7	5	7
Totaal meststoffen per ha	80	92	122	65	57	74	64

Met behulp van de wijzigingscoëfficiënten wordt hieruit de voorcalculatie berekend.

Tabel 36.

VOORCALCULATIE 1953/54
KOSTEN MESTSTOFFEN IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuidholland
	I	II	I	II	III		
1. Stikstof	63	51	84	43	32	37	41
2. Fosforzuur	12	19	19	16	11	15	10
3. Kali	1	11	7	4	5	11	6
4. Div. kunstmeststoffen	1	2	1	2	1	3	5
5. Varkensmest	1	4	7	1	7	5	7
Totaal meststoffen per ha	78	87	118	66	56	71	69

4. Pacht

Voorgaande jaren werd in de voorcalculatie het pachtbedrag in rekening gebracht zoals dat in het laatste boekjaar was betaald of voor eigenaarsbedrijven in rekening werd gebracht.

Thans zal, overeenkomstig een (voorlopige) afspraak tussen het Ministerie van Landbouw en de Stichting voor de Landbouw in de voorcalculatie dat bedrag worden opgenomen, dat naar alle waarschijnlijkheid in 1953/54 zal worden betaald, respectievelijk in rekening zal worden gebracht. Dit bedrag is berekend door het pachtbedrag uit de boekhoudingen van 1952/53 te verhogen met de gemiddelde stijging van de pacht gedurende de laatste boekjaren. In de meeste gebieden kan deze stijging worden berekend op f. 5,- per ha. Voor Friesland I en Noordholland I is een stijging aangehouden van f. 9,- respectievelijk f. 6,- per ha.

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de pachtbedragen uit de verschillende boekjaren, alsmede van de voorcalculatie.

Tabel 37.

PACHT IN GLD PER HA (GEMETEN MAAT)

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1948/49	114	97	112	99	-	-	89
1949/50	119	99	122	96	-	-	105
1950/51	124	107	124	103	-	-	103
1951/52	135	110	134	106	114	103	108
1952/53	146	115	139	111	119	108	113
Voorcalculatie							
1953/54	155	120	145	116	124	113	118

5. Onderhoud gebouwen voor rekening van de pachter

Deze kosten hebben betrekking op de betaalde bedragen voor onderhoud van bedrijfsgebouwen, bruggen, dammen, silo's enz. Het verloop van deze kosten in de laatste jaren als volgt geweest:

Tabel 38.

ONDERHOUD GEBOUWEN VOOR REKENING VAN DE PACHTER
IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1948/49	9	10	9	7	-	-	15
1949/50	18	16	9	9	-	-	22
1950/51	22	19	6	8	-	-	19
1951/52	21	19	8	9	10	10	17
1952/53	21	20	6	11	18	16	18
Voorcalculatie							
1953/54	21	20	8	10	14	13	18

Daar deze kosten in de meeste gebieden de laatste jaren vrij stabiel zijn geweest, geeft de schatting voor de voorcalculatie weinig moeilijkheden. In Noordholland III en Utrecht is het gemiddelde genomen van de beide jaren waarover kosten bekend zijn, omdat hier nog niet te zeggen valt hoe de ontwikkeling zal worden.

6. Kosten werktuigen

Deze post omvat de kosten van afschrijving, rente en onderhoud van werktuigen en de aanschaffingskosten van gereedschappen en klein materiaal.

Hierna volgt een specificatie van deze kosten uit het laatste boekjaar. Ter vergelijking zijn tevens opgenomen de kosten van onderhoud en aanschaffing van gereedschappen uit de vier voorgaande boekjaren.

Tabel 39.

BOEKJAAR 1952/53
KOSTEN WERKTUIGEN IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1. Afschrijving werktuigen	28	25	27	27	21	18	17
2. Rente werktuigen	14	12	14	14	11	9	10
3. Onderhoud werktuigen en aanschaffing van gereedschappen	41	38	46	42	30	30	30
Totaal per ha	83	75	87	83	62	57	57
4. Onderhoud en aanschaffing							
5. idem 1951/52	42	42	25	30	25	27	30
6. idem 1950/51	44	41	30	23	-	-	28
7. idem 1949/50	31	29	30	.	-	-	31
8. idem 1948/49	26	24	20	22	-	-	30

In de boekhouding van 1952/53 is rekening gehouden met een rentevoet van $4\frac{1}{2}\%$, welke is berekend over 60% van de vervangingswaarde, terwijl over de werktuigen 5% is afgeschreven, met uitzondering van de melkmachines en hooiruiters, waarover 10% is afgeschreven en de apparaten voor elektrische weideafrastering, waarover 20% is afgeschreven. Deze percentages zullen worden gehandhaafd voor de voorcalculatie.

Volgens de statistiek voor de prijzen van landbouwwerktuigen, welke wordt verzorgd door het L.E.I., is de vervangingswaarde van een standaardwerktuigeninventaris voor weidebedrijven niet gewijzigd t.o.v. 1952/53. Het bedrag voor afschrijving wordt daarom ongewijzigd overgenomen.

Voor 1953/54 zal worden gerekend met 4% rente, waarbij aansluiting is gezocht aan het door de boerenleenbanken berekende rentepercentage voor voorschotten. Het bedrag voor rente uit de nacalculatie zal derhalve hierdoor worden gewijzigd met de factor $\frac{4}{4,5}$.

De kosten voor onderhoud werktuigen en aanschaffing van gereedschappen vertonen in de meeste gebieden de laatste jaren een vrij constant beeld. De kosten uit de boekhoudingen van het boekjaar 1952/53 zijn ongewijzigd overgenomen, behalve voor de gebieden Noordholland I en II, waar het gemiddelde is genomen van de laatste twee jaren.

Tabel 40.

VOORCALCULATIE 1953/54
KOSTEN WERKTUIGEN IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1. Afschrijving werktuigen	28	25	27	27	21	18	17
2. Rente werktuigen	12	11	12	12	10	8	9
3. Onderh. " " en aanschaffing gereedschappen	41	38	35	36	30	30	30
Totaal per ha	81	74	74	75	61	56	56

7. Rente levende inventaris

Voor de berekening van de rente van de levende inventaris uit de boekhoudingen van 1952/53 is de veestapel gewaardeerd volgens onderstaande 8 klassen.

Tabel 41.

BOEKJAAR 1952/53 - RUNDVEEPRIJZEN IN GLD

Rubriek	1	2	3	4	5	6	7	8
Vrouwelijke kalveren beneden $\frac{1}{2}$ jaar	170	160	150	140	130	120	110	100
" " $\frac{1}{2}$ - 1 jaar	350	340	330	315	295	275	255	240
Pinken 1 - 2 jaar gust	525	500	485	450	430	400	370	345
" 1 - 2 jaar drachtig	625	600	575	555	525	475	425	400
Jongvee boven 2 jaar gust	750	730	700	665	625	575	525	475
" " 2 jaar drachtig	875	825	775	725	675	625	575	525
Melk- en kalfkoeien 1 x gekalfd	875	825	775	725	675	625	575	525
" " 2 x "	950	900	850	800	750	700	650	600
" " meerdere x "	950	900	850	800	750	700	650	600

Mestvee en stieren zijn gewaardeerd tegen de door de deelnemers opgegeven verkoopwaarde. Hierbij zij opgemerkt, dat bedrijven waar meer dan normaal aan fokkerij wordt gedaan niet in de berekeningen zijn betrokken.

Gemiddeld zijn de bedrijven in de volgende veeklassen ingedeeld:

Friesland	I	3,7
	II	4,4
Noordholland	I	3,9
	II	6,2
	III	7,2
Utrecht		7,0
Zuidholland		7,2

Voor de voorcalculatie zijn deze prijzen met 10% verlaagd (voor de motivering hiervan zie blz. 35).

Het rentepercentage is evenals bij de werktuigen gesteld op 4%. Voorts is rekening gehouden met de genormaliseerde veebezetting.

De berekening voor de voorcalculatie wordt dan als volgt:

VOORCALCULATIE 1953/54
RENTE LEVENDE INVENTARIS IN GLD PER HA

Friesland	I	$0,9 \times \frac{4}{4,5} \times \frac{1,11}{1,10} \times f. 60,- = f. 48,-$
	II	$0,9 \times \frac{4}{4,5} \times \frac{1,09}{1,09} \times f. 56,- = f. 45,-$
Noordholland	I	$0,9 \times \frac{4}{4,5} \times \frac{1,19}{1,19} \times f. 65,- = f. 52,-$
	II	$0,9 \times \frac{4}{4,5} \times \frac{1,20}{1,19} \times f. 54,- = f. 44,-$
	III	$0,9 \times \frac{4}{4,5} \times \frac{1,42}{1,42} \times f. 57,- = f. 46,-$
Utrecht		$0,9 \times \frac{4}{4,5} \times \frac{1,22}{1,18} \times f. 50,- = f. 41,-$
Zuidholland		$0,9 \times \frac{4}{4,5} \times \frac{1,56}{1,54} \times f. 58,- = f. 47,-$

8. Ziektebestrijding en dekgelden

De kosten voor ziektebestrijding en dekgelden vertonen over de laatste jaren de volgende ontwikkeling. In tabel 42 geven wij tevens de bedragen voor de voorcalculatie 1953/54.

Tabel 42.

ZIEKTEBESTRIJDING EN DEKGELDEN IN GULDENS PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1948/49	23	17	31	23	-	-	22
1949/50	26	20	37	23	-	-	27
1950/51	30	23	42	30	-	-	31
1951/52	33	27	48	48	32	29	35
1952/53	31	24	54	39	39	30	33
Voorcalculatie 1953/54	31	24	48	39	35	30	33

Daar er weinig te zeggen valt over de verdere ontwikkeling van deze kosten, en de in 1952/53 gevonden cijfers in de meeste gebieden een normaal beeld vertonen, zijn de cijfers uit de boekhoudingen van 1952/53 ongewijzigd voor de voorcalculatie 1953/54 overgenomen, behalve voor Noordholland I en III waar het gemiddelde is genomen van de laatste 3, respectievelijk 2 jaren.

Hierbij zij nog aangetekend, dat de van recente datum zijnde maatregelen op het gebied van de mond- en klauwzeerbestrijding een verhoging van deze kosten kunnen meebrengen. Daar over de hoogte hiervan niets bekend is hebben wij hiermede geen rekening gehouden. Uiteraard komen deze kosten t.z.t. in de boekhouding tot uiting.

9. Overige kosten

Deze kosten vertonen in 1952/53 in de meeste gebieden het normale beeld. Bijna overal vinden wij een kleine stijging t.o.v. de vorige jaren. De cijfers uit de boekhouding van 1952/53 zijn ongewijzigd overgenomen voor de voorcalculatie 1953/54.

Tabel 43.

OVERIGE KOSTEN IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1948/49	35	30	32	26	-	-	29
1949/50	36	28	33	29	-	-	30
1950/51	38	29	41	37	-	-	48
1951/52	38	33	48	25	35	40	37
1952/53	42	35	49	39	37	44	37
Voorcalculatie 1953/54	42	35	49	39	37	44	37

10. Heffingen op de afgeleverde melk

De volgende heffingen worden als kostenfactoren in rekening gebracht.

HEFFINGEN OP DE MELK PER 100 KG MELK

Ten behoeve van	
Gesondheidsdienst	f. 0,05
Melkcontrole	" 0,05
Stichting voor de Landbouw	" 0,01 ⁵
Bedrijfschap voor Zuivel	" 0,05
	<hr/>
	f. 0,16 ⁵

De heffing ten behoeve van het Zuivelfonds is niet onder de kosten opgenomen daar deze een ander karakter draagt. De heffing voor de t.b.c.-bestrijding is eveneens niet onder de kosten opgenomen. Daartegenover zijn de ontvangen slachtpremies buiten de opbrengsten gehouden. In Friesland, waar de slachtpremies uiteraard gering zijn, komt het niet aan slachtpremies uitgekeerde geld op verschillende wijzen (voor het grootste deel via het melkgeld) weer ten goede aan de bedrijven, zodat ook in deze provincie deze heffing niet als een kostenfactor behoeft te worden gezien.

De berekening is dan tenslotte als volgt. Hierbij is aangenomen dat 6% van de geproduceerde melk op de bedrijven blijft.

Tabel 44.

VOORCALCULATIE 1953/54
HEFFINGEN OP DE AFGELEVERDE MELK IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1. Heffingen per 100 kg melk in centen	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5
2. Melkproductie per ha in kg	4.801	4.278	5.296	4.710	5.503	4.300	5.967
3. Aflevering per ha in kg (94%)	4.513	4.021	4.978	4.427	5.173	4.042	5.609
4. Kosten per ha in gld	7	7	8	7	9	7	9

11. Omzet en aanwas rundvee

Voor de berekening van de omzet en aanwas rundvee zijn van belang:

- a. de aantallen dieren in de verschillende kwaliteitsklassen,
- b. de prijzen.

ad a. Bij het vaststellen van het aantal dieren dat normaal wordt verkocht is er van uitgegaan, dat er normaal geen aanwas van de veestapel is. Wij nemen dus als uitgangspunt een genormaliseerde veestapel, welke op constant peil blijft, d.w.z. waarvan de aantallen bij het begin en het einde van het boekjaar gelijk zijn.

Onder de genormaliseerde veestapel wordt dus niet verstaan een veestapel, welke gedurende het boekjaar niet in aantal zou kunnen veranderen. Uiteraard zou een dergelijke gedachtengang in strijd met de werkelijkheid zijn.

Voor het berekenen van het genormaliseerde aantal verkochte dieren is zeer veel cijfermateriaal verzameld uit de voorgaande boekjaren. Het is niet mogelijk dit materiaal als documentatie aan het rapport toe te voegen. Voor belangstellenden wordt het natuurlijk gaarne ter inzage gegeven.

Ter toelichting van de berekening diene het volgende. Voor de verschillende jaren is het aantal verkochte dieren in de verschillende rubrieken vermeerderd met de aanwas in deze rubrieken. Wij hebben ons hierbij op het standpunt gesteld, dat men deze aanwas ook had kunnen verkopen om de veestapel op peil te houden. De veestapel is natuurlijk in de verschillende jaren uitgebreid (en ook wel eens ingekrompen) terwijl er ook gebieden zijn, waar men minder vee is gaan aankopen en meer is gaan fokken om de veestapel op peil te houden. Indien in een bepaald gebied een duidelijke ontwikkeling is waar te nemen, is met deze ontwikkeling rekening gehouden en is niet zonder meer het gemiddelde genomen van de laatste jaren.

ad b. In bijgaande grafiek geven wij een overzicht van de ontwikkeling van de prijzen van het slachtvee.

Uiteraard is niet te zeggen hoe de ontwikkeling zal zijn voor de periode van November 1953 tot November 1954. Bij de prijsvaststelling hebben wij overwogen, dat in deze genormaliseerde berekening voor de veeafzet prijzen moeten worden berekend, welke thans, de omstandigheden in aanmerking genomen, redelijkerwijze kunnen worden verwacht. Thans niet te voorzien schommelingen in de marktprijzen kunnen natuurlijk niet worden berekend. Dit marktrisico zal door de boer als ondernemer moeten worden gedragen.

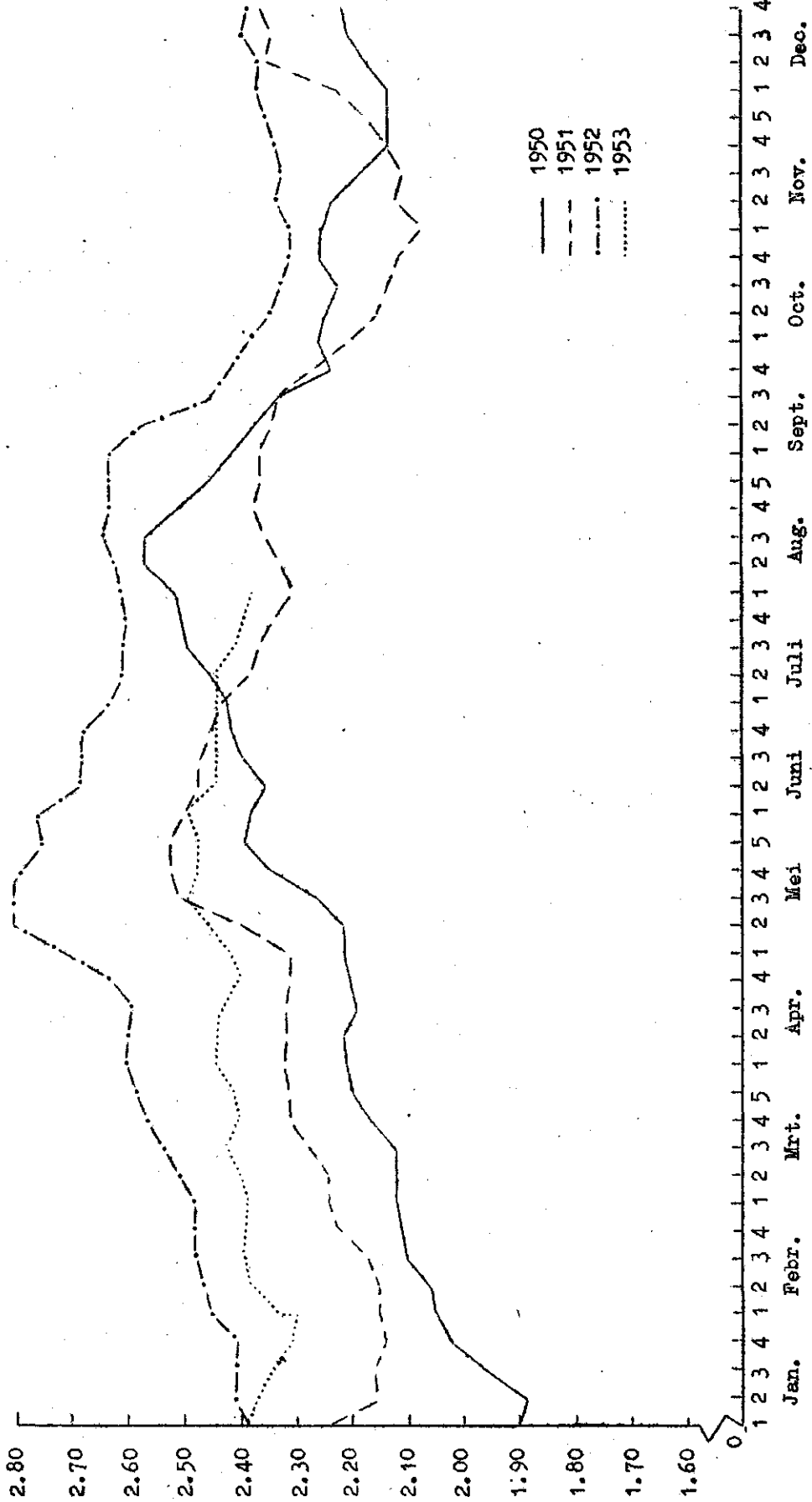
Bezien wij de ontwikkeling van de prijzen van het slachtvee, dan blijkt, dat de prijzen na het hoogtepunt in Mei 1952 zeer duidelijk zijn teruggelopen. Sinds het einde van 1952 bewegen zij zich op een vrij constant niveau. Beschouwen wij de boekjaren van Mei tot Mei, dan kunnen wij het volgende opmerken.

De prijzen hebben in 1952/53 ongeveer 10% gelegen boven die van 1951/52, terwijl deze laatste weer ongeveer 5% lagen boven de prijzen van 1950/51.

De prijzen van het vee, zoals dat op de L.E.I.-bedrijven werd verkocht, waren in de loop der jaren de volgende (wij geven alleen de belangrijkste rubrieken):

DOOR VEEAFZETVERENIGINGEN AAN LEVERANCIERS
UITBETAALDE PRIJZEN VOOR RUNDEREN KWAL. B

Prijs per kg
geslacht gewicht

Tabel 45.

PRIJZEN IN GULDENS PER STUK BIJ VERKOOP

	Nuchtere kalveren					Vrouwelijk jongvee jonger dan 1 jaar					Melkkoeien				
	48/49	49/50	50/51	51/52	52/53	48/49	49/50	50/51	51/52	52/53	48/49	49/50	50/51	51/52	52/53
Friesland I	24	33	42	42	37	162	208	248	210	257	600	648	744	725	785
Friesland II	22	29	35	40	36	149	161	208	204	218	500	599	664	652	737
Noordholland I	-	-	50	53	49	-	-	179	197	263	-	-	683	675	779
Noordholland II	-	-	48	49	49	-	-	168	178	200	-	-	559	602	644
Noordholland III	-	-	-	47	43	-	-	-	267	245	-	-	-	587	660
Utrecht	-	-	-	42	41	-	-	-	243	247	-	-	-	571	642
Zuidholland	21	29	41	44	41	-	129	147	189	178	457	520	598	597	662

Voor het westen van het land is bovendien de rubriek mestvee nog van belang.

Tabel 46.

PRIJZEN IN GULDENS PER STUK VERKOCHT MESTVEE

	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53
Noordholland II	-	-	730	815	850
Noordholland III	-	-	-	699	813
Utrecht	-	-	-	539	717
Zuidholland	511	563	742	699	747

Allereerst moet over deze prijzen worden opgemerkt, dat de schommelingen in de prijzen tussen de verschillende jaren niet geheel kunnen worden toegeschreven aan het prijsverloop. De rubriekindeling is nl. nog zo ruim, dat binnen de rubrieken van jaar tot jaar nog zeer goed variaties in de kwaliteit kunnen optreden, welke natuurlijk de prijzen mede beïnvloeden. Bovenstaande prijzen laten dan ook alleen een globale beoordeling van het prijsverloop toe.

De prijzen van de nuchtere kalveren zijn de laatste drie jaren vrij constant gebleven.

Het jongvee was het laatste jaar het duurst, behalve in Noordholland III en Utrecht, waar de prijzen in 1952/53 beneden het peil van 1951/52 lagen.

Het melkvee was in 1952/53 aanmerkelijk duurder dan de voorgaande jaren. Van deze voorgaande jaren was het prijspeil van 1951/52 ongeveer gelijk aan dat van 1950/51.

Wat het mestvee betreft, dit was in 1952/53 zeer veel duurder dan in 1951/52.

Behalve bij de nuchtere kalveren komt dit beeld in grote lijnen overeen met wat wij reeds konden opmerken bij de prijzen van het slachtvee.

Voor de vaststelling van de te berekenen prijs voor de periode van November 1953 tot November 1954 hebben wij ons weer laten voorlichten door het Bedrijfschap voor Vee en Vlees over de huidige situatie op de vleesmarkt.

Hierover kan het volgende worden gezegd. Ten gevolge van de gunstige grasgroei in de afgelopen zomer verwacht men een grotere dan normale aanvoer van slachtvee. De vooruitzichten voor de export zijn zeer onseker en beslist niet gunstig te noemen, zodat het grotere aanbod van slachtvee op een ongelegen moment komt. Deze ongunstige situatie voor het rundvlees wordt nog versterkt door het feit dat de prijzen van het varkensvlees (bacon) ook lager zullen liggen dan in 1952/53.

Men verwacht dan ook dat het vrij constante peil van de prijzen van het rundvlees gedurende het voorjaar en de zomer van 1953, zich in de toekomst niet kan handhaven. Voor de voorcalculatie 1953/54 zullen wij rekenen met prijzen welke 10% liggen beneden die van 1952/53.

Wij merken hierbij nog op, dat de prijzen van het gebruiksvée waarschijnlijk nog wel zullen worden gesteund door de nog in uitvoering zijnde maatregelen op het gebied van de t.b.o.-bestrijding. Anderzijds geldt voor dit vee, dat, althans voor Friesland, een groot deel wordt verkocht in Mei. Hierdoor zou, gezien de hoge prijzen in Mei 1952, met een grotere teruggang moeten worden gerekend. Wij nemen aan, dat deze twee factoren elkaar ongeveer in evenwicht houden, zodat wij voor alle rubrieken (behalve de nuchtere kalveren) zullen rekenen met een daling van de prijzen met 10%.

De prijzen voor de nuchtere kalveren zullen worden gesteld op het niveau van 1952/53.

Tabel 47.

VOORCALCULATIE 1953/54
OMZET EN AANWAS RUNDVEE IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
Genormaliseerde omzet in gld per koe	275	239	272	202	174	204	136
Genormaliseerde veebezetting per ha	1,11	1,09	1,19	1,20	1,42	1,22	1,56
Omzet in gld per ha	305	260	324	243	248	248	212

12. Overige opbrengsten

De post overige opbrengsten is gesplitst in omzet en aanwas schapen, opbrengst wol, toename ruwvoer en diversen.

In 1952/53 waren de bedragen als volgt:

Tabel 48.

BOEKJAAR 1952/53
OVERIGE OPBRENGSTEN IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1. Omzet en aanwas schapen	18	12	60	38	41	15	21
2. Wol	3	2	12	7	6	2	3
3. Toename ruwvoer	3	5	6	9	4	5	2
4. Diversen	11	10	13	17	-	39	17
Totaal overige opbr. per ha	35	29	91	71	51	61	43
Diversen 1951/52	19	10	9	-	-	32	7

Met de toename van de voorraad ruwvoer wordt geen rekening gehouden bij de voorcalculatie, daar in normale omstandigheden geen sprake kan zijn van een toe- of afname van het ruwvoer. (Bij de kosten is ook geen rekening gehouden met de voorraadafname van het ruwvoer.)

De wolprijzen hebben zich de laatste jaren als volgt ontwikkeld:

Scheer 1947	f. 2,09	per kg
" 1948	f. 2,10	" "
" 1949	f. 1,88	" "
" 1950	f. 5,46	" "
" 1951	f. 5,60	" "
" 1952	f. 4,-	" "
" 1953	f. 3,60	" " (nabetalingen nog niet bekend)

In de boekhoudingen van 1952/53 zijn de prijzen van scheer 1952 verwerkt. Wij zullen deze prijzen ongewijzigd overnemen. De prijzen voor schapen en lammeren vertonen de laatste tijd een dalende tendens hetgeen uit onderstaande tabel blijkt:

Tabel 49.

MARKTPRIJZEN VAN LAMMEREN EN SCHAPEN

Omschrijving	1952			1953	
	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal
Lammeren:					
vette - per kg geslacht gewicht	3,87	3,16	2,59	2,55	2,79
Schapen 9 maanden en ouder:					
a. voor de fokkerij - per stuk	115,-	110,-	109,-	103,-	98,-
b. voor de vetweiderij - per stuk	97,-	90,-	88,-	79,-	80,-
Vette schapen en weren:					
$\frac{1}{2}$ jaar en ouder per kg geslacht gewicht	3,42	2,77	2,41	2,41	2,28

Wij zullen rekening houden met een prijsdaling van 20%. Voor de post diversen is het gemiddelde genomen van de laatste twee jaren.

De voorcalculatie wordt dan als volgt:

Tabel 50.

VOORCALCULATIE 1953/54
DIVERSE OPBRENGSTEN IN GLD PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid-holland
	I	II	I	II	III		
1. Omzet een aanwas schapen	14	10	48	30	33	12	17
2. Wol	3	2	12	7	6	2	3
3. Diversen	15	10	11	9	-	36	12
Totaal per ha	32	22	71	46	39	50	32

B. De melkproductie

Evenals in vorige rapporten wordt de melkproductie, welke onder normale omstandigheden mag worden verwacht, geraamd op basis van de cijfers welke ter beschikking staan over:

1. melkproductie in kg per koe,
2. het vetgehalte van de melk,
3. de melkveebezetting per ha.

De melkproductie per koe

De melkproductie per koe ontwikkelde zich de laatste jaren als volgt. In tabel 51 is tevens de genormaliseerde productie vermeld.

Tabel 51.

PRODUCTIE IN KG MELK PER KOE

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1948/49	4.392	3.956	4.079	3.826	-	-	3.769
1949/50	4.355	4.059	4.510	3.903	-	-	3.875
1950/51	4.254	3.913	4.403	3.758	-	-	3.810
1951/52	4.287	3.898	4.348	3.926	3.809	3.427	3.851
1952/53	4.352	3.934	4.517	3.937	3.905	3.576	3.781
Genormaliseerd 1953/54	4.325	3.925	4.450	3.925	3.875	3.525	3.825

In de meeste gebieden is er sprake van een zekere ontwikkeling, waarmede bij de normalisatie rekening is gehouden. In Noordholland I behoeft de lage productie in 1948/49 niet sterk in aanmerking te worden genomen, omdat nadien een sterke wisseling in het aantal bedrijven heeft plaatsgevonden.

Het vetgehalte

De bepaling van het vetgehalte van de afgeleverde melk geschiedt sinds Januari 1952 volgens een veranderde methode. Het vetgehalte, bepaald volgens de nieuwe methode, ligt 2% lager dan het "oude" vetgehalte. Een vetgehalte van 4%, bepaald volgens de oude methode wordt dus volgens de nieuwe methode 3,92%. Om tot vergelijkbare cijfers te komen zijn de "oude" vetgehalten herleid tot de "nieuwe". In onderstaande tabel kunnen wij zien hoe het vetgehalte zich de laatste jaren ontwikkelde. Hierbij is tevens het genormaliseerde vetgehalte vermeld.

Tabel 52.

VETGEHALTE VAN DE MELK IN PROCENTEN
(OP BASIS VAN DE NIEUWE METHODE VAN VETBEPALING)

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1948/49	3,89	3,79	3,60	3,55	-	-	3,44
1949/50	3,94	3,84	3,71	3,59	-	-	3,47
1950/51	3,97	3,80	3,72	3,57	-	-	3,47
1951/52	3,97	3,82	3,77	3,61	3,49	3,46	3,51
1952/53	3,99	3,88	3,80	3,66	3,56	3,56	3,52
Genormaliseerd 1953/54	3,99	3,88	3,82	3,69	3,58	3,58	3,55

Voor alle gebieden, behalve Friesland I, is gerekend met een verder zich voortzettende stijging van het vetgehalte. In Friesland II komt deze stijging niet tot uiting, wanneer wij het genormaliseerde vetgehalte vergelijken met het vetgehalte uit het laatste boekjaar, maar dit is een gevolg van de zeer sterke stijging in dit boekjaar, die naar onze mening meer dan normaal is geweest.

De melkveebezetting

De melkveebezetting ontwikkelde zich de laatste jaren als volgt:

Tabel 53.

MELKVEEBEZETTING PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1948/49	0,95	1,00	0,99	1,13	-	-	1,47
1949/50	1,04	1,08	1,14	1,19	-	-	1,58
1950/51	1,11	1,11	1,21	1,24	-	-	1,62
1951/52	1,13	1,09	1,18	1,18	1,42	1,25	1,49
1952/53	1,10	1,09	1,19	1,19	1,42	1,18	1,54
Genormaliseerd	1,11	1,09	1,19	1,20	1,42	1,22	1,56

In de meeste gebieden vertoont de melkveebezetting een tamelijk constant beeld. In Zuidholland is de variatie het grootst, terwijl Utrecht ook een afwijkend beeld vertoont.

De melkproductie per ha

Uit bovenstaande cijfers resulteert de volgende producties:

Tabel 54.

PRODUCTIE IN KG MELK PER HA

	Friesland		Noordholland			Utrecht	Zuid- holland
	I	II	I	II	III		
1948/49	4.151	3.956	4.038	4.324	-	-	5.541
1949/50	4.529	4.384	5.141	4.645	-	-	6.122
1950/51	4.722	4.343	5.328	4.660	-	-	6.173
1951/52	4.844	4.249	5.131	4.633	5.409	4.284	5.777
1952/53	4.805	4.295	5.380	4.674	5.557	4.225	5.814
Genormaliseerd 1953/54	4.801	4.278	5.296	4.710	5.503	4.300	5.967

Bijlage I

Aantal kalveren geboren: 90
 nuchter verkocht: 39
 aangehouden: 51

BEREKENING VAN DE GENORMALISEERDE OMZET- EN AANWASPOST IN GLD
 PER 100 MELKKOEIEN

Gebied Friesland I
 Voorcalculatie 1952/53

	Verkopen		Ziek verkocht + gestorven		Aankopen	
	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag
Nuchter	39	37	1443			90
Vr. jongvee jonger dan 1 jaar	11	230	2530	3	15	265
Mnl. jongvee jonger dan 1 jaar	5	330	1650			765
Vr. jongvee 1-2 jr (gust)	4	530	2120			-
" " 1-2 jr (drachtig)	3	570	1710			-
Vr. jongvee > 2 jr (gust)	-	-	-			-
" " > 2 jr (drachtig)	1	1000	1000			-
Melkkoeien	25	705	17625	2	215	910
Stieren ouder dan 1 jr	3	1180	3540			1650
Mestvee	-	-	-			-
Totaal	91		31618 (a)	5		475 (b)
						4590 (c)

Omzet en aanwas per 100 melkkoeien = a + b - c = f. 27.503,- d.i. per melkkoe f. 275,-
 Genormaliseerde melkveebezetting per ha = 1,11 idem per ha f. 305,-

Bijlage II

Gebied: Friesland II
 Voorcalculatie 1953/54

Aantal kalveren geboren: 92
 " " nuchter verkocht: 46
 " " aangehouden: 46

BEREKENING VAN DE GENORMALISEERDE OMZET - EN AANWASPOST IN GLD
 PER 100 MELKKOEIEN

	Verkopen			Ziek verkocht + gestorven			Aankopen		
	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag
Nuchter	46	36	1656				1	57	57
Vr. jongvee jonger dan 1 jaar	8	195	1560	4	14	56	1	200	200
Mnl. jongvee jonger dan 1 jaar	2	325	650				1	360	360
Vr. jongvee 1 - 2 jr (gust)	4	385	1540						
" 1 - 2 jr (drachtig)	3	520	1560						
Vr. jongvee > 2 jr (gust)	-	-	-						
" > 2 jr (drachtig)	1	655	655						
Melkkoeien	25	665	16625	2	235	470	2	710	1420
Stieren ouder dan 1 jaar	3	860	2580				1	1440	1440
Mestvee	-	-	-						
Totaal	92		26826	6		526	6		3477
			(a)			b)			(c)

Omzet en aanwas per 100 melkkoeien = a + b - c = f. 23.875,- d.i. per melkkoe f. 239,-
 Genormaliseerde melkveebezetting per ha: 1,09 idem per ha f. 260,-

Bijlage III

Gebied: Noordholland I
 Voorcalculatie 1953/54

Aantal kalveren geboren: 100
 " " nuchter verkocht: 54
 aangehouden: 46

BEREKENING VAN DE GENORMALISEERDE OMZET - EN AANWASPOST IN GLD
 PER 100 MELKKOEIEN

	Verkopen			Ziek verkocht + gestorven			Aankopen		
	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag
Nuchter	54	49	2646				1	88	88
Vr. jongvee jonger dan 1 jaar	6	235	1410	5	2	10	-	-	-
Mnl. jongvee jonger dan 1 jaar	2	490	980				-	-	-
Vr. jongvee 1 - 2 jr (gust)	2	490	980	-	-	-	-	-	-
" 1 - 2 jr (drachtig)	2	555	1110	-	-	-	-	-	-
Vr. jongvee > 2 jr (gust)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
" > 2 jr (drachtig)	1	945	945	-	-	-	-	-	-
Melkkoeien	28	700	19600	2	195	390	3	810	2430
Stieren ouder dan 1 jaar	1	905	905	-	-	-	-	-	-
Mestvee	1	770	770	-	-	-	-	-	-
Totaal	97		29346	7		400	4		2518
			(a)			(b)			(c)

Omzet en aanwas per 100 melkkoeien = a + b - c = f. 27.228,- d.i. per melkkoe f. 272,-
 Genormaliseerde melkveebezetting per ha: 1,19 idem per ha: f. 324,-

Gebied: Noordholland II
 Voorcalculatie 1953/54

Aantal kalveren geboren: 96
 " " nuchter verkocht: 60
 aangehouden: 36

BEREKENING VAN DE GENORMALISEERDE OMZET- EN AANWASPOST IN GLD
 PER 100 MELKKOEIEN

	Verkopen			Ziek verkocht + gestorven			Aankopen		
	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag
Nuchter	60	49	2940				2	71	142
Vr. jongvee jonger dan 1 jaar	3	180	540	5	5	25	1	140	140
Mnl. jongvee jonger dan 1 jaar	-	-	-				-	-	-
Vr. jongvee 1 - 2 jr (gust)	2	475	950	-	-	-	-	-	-
" 1 - 2 jr (drachtig)	2	560	1120	-	-	-	-	-	-
Vr. jongvee > 2 jr (gust)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
" > 2 jr (drachtig)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkkoeien	28	580	16240	1	185	185	6	755	4530
Stieren ouder dan 1 jaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mestvee	4	765	3060	-	-	-	-	-	-
Totaal	99		24850 (a)	6		210 (b)	9		4812 (c)

Omzet en aanwas per 100 melkkoeien = a + b - c = f. 20.248,- d.i. per melkkoe f. 202,-
 Genormaliseerde melkveebezetting per ha: 1,20 idem per ha f. 243,-

Gebied: Noordholland III
 Voorcalculatie 1953/54

Aantal kalveren geboren: 85
 " " nuchter verkocht: 47
 " " " aangehouden: 38

BEREKENING VAN DE GENORMALISEERDE OMZET- EN AANWASPOST IN GLD
 PER 100 MELKKOEIEN

	Verkopen			Ziek verkocht + gestorven			Aankopen		
	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag
Nuchter	47	43	2021				2	69	138
Vr. jongvee jonger dan 1 jaar	5	220	1100	7	4	28	-	-	-
Mnl. jongvee jonger dan 1 jaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vr. jongvee 1 - 2 jr (gust)	1	550	550	-	-	-	-	-	-
" " 1 - 2 jr (drachtig)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vr. jongvee > 2 jr (gust)	2	610	1220	-	-	-	-	-	-
" " > 2 jr (drachtig)	28	595	16660	2	290	580	14	815	11410
Melkkoeien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stieren ouder dan 1 jaar	10	730	7300	-	-	-	1	480	480
Mestvee	93		28851	9		608	17		12028
Totaal		(a)			(b)			(c)	

Omzet en aanwas per 100 melkkoeien = a + b - c = f. 17.431,- d.i. per melkkoe f. 174,-
 Genormaliseerde melkveebezetting per ha: 1,42 idem per ha f. 248,-

Gebied: Utrecht

Voorcalculatie 1953/54

Aantal kalveren geboren: 94
 " " nuchter verkocht: 54
 " " " aangehouden: 40

BEREKENING VAN DE GENORMALISEERDE OMZET- EN AANWASPOST IN GLD
 PER 100 MELKKOEIEN

	Verkopen			Ziek verkocht + gestorven			Aankopen		
	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag
Nuchter	54	41	2214				1	61	61
Vr. jongvee jonger dan 1 jaar	2	220	440	7	1	7	1	225	225
Mnl. jongvee jonger dan 1 jaar	-	-	-				-	-	-
Vr. jongvee 1 - 2 jr (gust)	4	380	1520	-	-	-	1	340	340
" 1 - 2 jr (drachtig)	1	495	495	-	-	-	-	-	-
Vr. jongvee > 2 jr (gust)	1	620	620	-	-	-	-	-	-
" > 2 jr (drachtig)	1	615	615	-	-	-	-	-	-
Melkkoeien	26	580	15080	1	225	225	6	775	4650
Stieren ouder dan 1 jaar	1	1035	1035	-	-	-	-	-	-
Mestvee	6	645	3870	-	-	-	1	495	495
Totaal	96		25889	8		232	10		5771
			(a)			(b)			(c)

Omzet en aanwas per 100 melkkoeien = a + b - c = f. 20.350,-

d.i. per melkkoe f. 204,-

Genormaliseerde melkveebezetting per ha: 1,22

idem per ha: f. 248,-

Gebied: Zuidholland
 Voorcalculatie 1953/54

Aantal kalveren geboren: 80
 " " nuchter verkocht: 52
 aangehouden: 28

BEREKENING VAN DE GENORMALISEERDE OMZET- EN AANWASPOST IN G.L.D.
 PER 100 MELKKOEIEN

	Verkopen			Ziek verkocht + gestorven			Aankopen		
	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag	Aan- tal	Prijs/ stuk	Bedrag
Nuchter	52	41	2132				1	58	58
Vr. jongvee jonger dan 1 jaar	4	160	640	4	2	8	-	-	-
Mnl. jongvee jonger dan 1 jaar	-	-	-				-	-	-
Vr. jongvee 1 - 2 jr (gust)	-	-	-				-	-	-
" 1 - 2 jr (drachtig)	1	555	555				1	525	525
Vr. jongvee > 2 jr (gust)	1	545	545				-	-	-
" > 2 jr (drachtig)	-	-	-				-	-	-
Melkkoeien	25	595	14875	2	215	430	12	715	8580
Stieren ouder dan 1 jaar	1	890	890				-	-	-
Mestvee	4	670	2680				-	-	-
Totaal	88		22317 (a)	6		438 (b)	14		9163 (c)

Omzet en aanwas per 100 melkkoeien = a + b - c = f. 13.592,- d.i. per melkkoe f. 136,-
 Genormaliseerde melkveebezetting per ha: 1,56 idem per ha f. 212,-